

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HENRIETTE SKRAM:
REGITZE BARNER
EN LEVNEDSSKILDRING

DET SCHØNBERGSKE FORLAG
KØBENHAVN

REGITZE BARNER

REGITZE BARNER

REGITZE BARNER

EN LEVNEDSSKILDNING

VED

HENRIETTE SKRAM

KØBENHAVN

DET SCHØNBERGSKE FORLAG
ERNST BIERBERG & MICHAEL H. JENSEN

KBHVN. - NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)
MCMXIX

FORORD

*»Og Aarene rulle og skiftes om paa Jord,
og vore Navne glemmes som Sne, der faldt i Fjor«,*
saaledes lyder Digterens Ord, og at de taler Sandhed, lærer Erfaringen os atter og atter. Kun faa er de store, hvis Navne lyser over alle Tider; for de fleste lægger Glemselens Taage sig over deres Navne og Personligheder og spredes kun engang imellem, naar en Hundredaars Mindefest afslører deres Billed og for en stakket Stund paakalder den senere Slægts Beundring. Er dette nu endog de »stores« Lod, deres, hvis Samtid ærede og priste dem i høje Toner, hvor meget mere gælder det da de »stille i Landet«, de, der aldrig drømte om Ros og Ære for sig selv, men kun levede og aandede for de Maal, de satte sig som Livsopgave. Men jo mere man faar Øje for, at de i deres Liv og Virken naaede, hvad de tilstræbte, og derved rejste sig uforgængelige Æresminder i de livskraftige Institutioner, de fik Lykke til at skabe, jo mere bliver det deres Samtids uafviselige Pligt at drage deres Billede frem for den Slægt, der den Dag i Dag nyder godt af, hjælpes og trøstes af de Kærlighedsværk, de har efterladt sig.

Omstaaende Levnedsskildring af Frøken REGITZE BARNER skulde være et Forsøg paa at værne om hendes Minde og fremkalde en Taknemmelighedsfølelse i det Samfund, der den Dag i Dag kan vise hen til og ty til det Lindevangshjem, det Bethania og det Vesterled, som hendes virksomme Kærlighedstrang fik grundet og sikret for hendes egen og for de kommende Slægter i vort Land.

Frk. Barner var en stille og bramfri Kvinde, og der stod aldrig Gny af hendes Navn, mens hun levede og virkede iblandt os. Men den Stilhed, der efter hendes Død, som dog kun indtraf for faa Aar siden, har bredt sig over hendes Minde, er vemodig at iagttage for os, hendes samtidige, som — var det end kun for de flestes Vedkommende paa Afstand — har fulgt hendes Virken. Derfor har det været mig en Trang at genoplive Billedet af hendes Personlighed og hendes Gerning, og jeg haaber, at jeg derved maa bidrage til at fremkalde noget af den Tak, hun fortjente, og som det er en Lykke for os andre at fornemme.

Som det i selve Bogen vil blive gjort nøjere Rede for, er Hovedkilden til min Skildring Frk. Barners egne Memoirer (trykt 1911 som Manuskript); desuden har jeg haft Støtte i personlige Meddelelser fra enkelte endnu levende af hendes nærmeste Kreds og i min egen Opfattelse af hendes Personlighed de Gange, jeg i Livet har haft Lejlighed til at træffe sammen med hende.

Det er mit Haab, at Læserne af dette Mindeskrift vil give deres Tilslutning til de Ord, der er udtalt af en af Frk. Barners Venner, og der lød paa, at hendes Levnedstegning vilde kunne glæde og fængsle mange, fordi der ud af den fremlyste »en Livsudvikling under ærlig Kamp og med store Resultater«.

Juli 1919.

HENRIETTE SKRAM.

BARNDOMSAARENE.

REGITZE BARNER er født 28. Februar 1834 i København. Hendes Fader var Kammerjunker C. V. Barner, hendes Moder var født Castenskiold. Ifølge Optegnelser af en Kammerherre C. Barner er Slægten af gammel tysk Adel. Et Familiesagn beretter, at Stamfaderen som ganske ung deltog i Belejringen af en Borg, der paa alle Sider var omflydt af en Flod. Længe havde ethvert Forsøg paa at indtage den stærke Fæstning været forgæves, og Angriberne var til sidst besluttet paa at ophæve Belejringen; da svømmede den unge Svend en Nat over Floden, kastede en brændende Fakkell ind i Borgen og svømmede atter usét tilbage. Kort efter lød hans Raab: »Es barnnt, es barnnt!« (o: es brennt), og under den derved opstaaede Forvirring lykkedes det hans Krigsfæller at indtage Borgen. Samme Dag blev han adlet paa Valpladsen og fik Navnet B a r n e r. Hvor troværdig denne Beretning er, faar vel staa hen; men sikkert er det, at Slægten Barner endnu den Dag i Dag fører en Arm med en brændende Fakkell i sit Vaaben. Nogenlunde sikre Optegnelser om Slægten haves først efter Aaret 1300, endskønt den allerede fra Aar 1000 nævnes i Hi-

storien som indvandret i de brunsvigske Lande. I Aaret 1194 skal en Heinrich v. Barner have udmærket sig i Henrik Løves Hær og ved ham være kommet til Meklenborg, hvor Slægten endnu lever og tæller flere store Godsejere. I Danmark menes den at være indvandret for flere Aarhundreder siden; i Adelskalenderen nævnes Stamfaderen H. G. Barner, der blev Generalmajor 1770. Hele Slægten nationaliseredes 1872; den er endnu i vore Dage ret talrig repræsenteret, særlig i Godsejer- og Embedskredse.

Et Aar efter Regitzes Fødsel blev hendes Fader, der havde været ansat ved Rentekammeret i København, udnævnt til Amtsforvalter i Køge, til hvilken By han derefter flyttede med sin Familie. Hans Datter skildrer ham som en overordentlig samvittighedsfuld Embedsmand, der nød almindelig Tillid og Højagtelse. Han søgte aldrig Forfremmelse, men forblev i Køge, saa længe han overhovedet var i Embede. Til denne By og nærmeste Omegn er derfor Regitzes Barndoms- og tidlige Ungdomsminder knyttet. Forældrene boede i et Hus paa Torvet, og paa det brede Fortov og et lille Stykke derudenfor, — saa langt som til en større, løsliggende Sten — havde Regitze og hendes noget ældre Broder Sophus Lov til at lege. Men Regitze var ikke sen til at opdage, at Stenen ved lidt kraftige Skub og Spark kunde sættes i Bevægelse, og ved daglig at underkaste den denne Behandling naaede den til sidst over til det modsatte Fortov, saa at hele Torvet uden Krænkelse af Forbudets Ordlyd stod til Børnenes Raadighed. Det var Regitze, der var Mester for dette og andre lignende »Paahit«. Broderen var en indesluttet og stiltfærdig Dreng, der synes ganske at have været undergivet sin mere aandsstærke Søsters Vilje. Hun skildrer sig selv som en mærkelig Blanding af Kaadhed,

ja næsten tøjlesløs Vildskab, og en udpræget Indadvendthed og Skyhed. Sin Broder elskede hun højt og »røg i Haaret« paa enhver, der kom ham for nær, paa samme Tid som hun af ham selv fordrede blind Underkastelse. Hun var et overordentlig nervøst Barn og saa spinkelt bygget, at hendes Danselærer f. Eks. ikke turde lade hende »strække Ben«, fordi der efter hans

REGITZE BARNER SOM LILLE PIGE

Mening kun var Brusk i hendes Fødder; men dør ved Siden af var hun dumdristig til det yderste og optaget af alle mulige dreungeagtige Friluftsføretagender. En Kusine af hende skildrede senere hen i Livet jævnlig det Indtryk hun havde faaet af hende, da hun første Gang som lille Pige saa' hende. Hun fortæller, hvorledes hun var kommet løbende tværs over Torvet, iført en ganske kort Kjole, Trækstøvler, der naaede op til Knæerne, en Kæp i Haanden, et Tøndebaand om Halsen og omgivet af en Flok gøende Hunde. Hundene

spillede i det hele taget en stor Rolle i den lille Piges Liv. Hun kendte hver eneste i hele Byen og havde inddelt dem i militære Grader, naturligvis med sin egen Hund som General. Som gammel Dame fandt hun en Dag paa et Ark Papir en Indholdsfortegnelse over hele Regimentet, kaligraferet med hendes egen barnlige Haandskrift, og neden under stod: »General Flore er død, men General Aleika lever og sejrer!« Sejrherrerne var selvfølgelig de to Hunde, hun selv ejede. — Ofte kom hun i Besøg hos sin Faders Slægt paa forskellige sjællandske Herregaarde. Her var som oftest Fætre-nes Tal større end Kusinernes, saa hun ogsaa her nærmest var henvist til Drengelige, af hvilke hun særlig yndede de mest dumdristige. Senere i Livet sagde tit en Tante til hende: »Hvor Du dog var en rædsom Unge! Jeg var aldrig et Minut sikker paa Dit Liv, naar Du var i Besøg hos os.«

Men ved Siden af, eller vel rettere skjult under dette utæmmede Livsmod, lurede der paa Bunden af den lille Piges Sjæl en indre Uro, en Længsel, en forunderlig Ensomhedsfølelse, der i den Grad kunde faa Overtaget, at hun Aften efter Aften laa vaagen, stille grædende, fordi hun var saa uendelig forladt. Sikkert nok maa dette forklares ud fra ejendommelige, sjælelige Anlæg hos hende selv, men en stor Del af denne for et Barn unaturlige Lidelse maa lige saa sikkert tilskrives de Indtryk i Hjemmet, under hvilke hun voksede op. Forældrenes indbyrdes Forhold var ikke lykkeligt. De elskede hver paa sin Vis deres Børn, men havde ellers intet tilfælles, og Kulden fra deres Samliv lagde sin klamme Haand over Hjemmet, der blev trist og mørkt, især da den lille Sophus allerede i sit 7ende Aar sendtes til København for dér at gaa i Skole. Den lille Søster savnede ham ubeskriveligt, og

Ensomhedsfølelsen kom stærkere og stærkere frem hos hende. Af Forældrene sluttede hun sig inderligst til Faderen. Han kaldte hende sit »lille Guldlam« og tog hende med paa sine daglige, lange Vandringer. Det Friluftsliv, hun ogsaa derigennem kom til at føre, skyldte hun sikkert, at hendes Helbred blev stærkere, og at hun nogenlunde uskadt slap gennem sine ondartede Børnesygdomme.

Det er let forstaaeligt, at Regitze Barner aldrig kom til at anerkende de almindelige Lovprisninger af Barndommen som den lykkeligste Tid. Hendes egen havde ikke været lykkelig, og helt lyse Timer fandt hun kun i den Fantasier verden, ind i hvilken hun tyede, men til hvilken ingen anden havde Adgang; først som gammel har hun ladet andre sé ind i denne hendes skjulte Verden. Den var ikke som for saa mange Børn en Blanding af Digtning og Virkelighed, hvor Livets dagligdags Begivenheder sammenvæves med opdigtede Tildragelser, indtil det bliver umuligt for Barnet selv at finde Rede i sine Drømmes Labyrint. Det, Regitze skabte sig, var en ideel Tankeverden, hvor alt var lyst og mildt, varmt og kærligt, og i hvilken hun hensatte alle dem, hun elskede og saa' op til blandt levende og døde, virkelige Mennesker saavel som Skikkelser, hentet fra Historiens eller Digtningens Riger og Lande. Denne ideelle Verden slap hun ikke, da hun fra Barndoms-aarene gik over Tærskelen til de voksnes Lejr. Hun søgte Trøst i den endog som ældre, men hun var ikke blind for dens dragende Magt; hun følte, den kunde gøre hende uskikket til at optage Livets nærmeste Krav; derfor skolede hun sig selv til at blive lydhør og aarvaagen over for sin Næstes Trang og Behov, »men« som hun skriver i sin høje Alder, »den ideelle Verden slap jeg ikke helt; den blev for mig en Hvile og en

Glæde, og mange af de Tanker, som er tænkt der, vil forhaabentlig følge mig ind i det evige Liv.«

Da Regitze var 8 Aar, indtraf Katastrofen for Forældrene, og Skilsmissen vedtoges. Tunge Tider paafulgte i Hjemmet, og uden helt at forstaa, hvad der laa i Luften, nagedes den lille Pige af en stadig voksende indre Uro, som hun end aldrig kunde give Luft i Ord. Tydeligstmindedes hun den sidste Jul i det gamle Hjem. Broderen var kommet hjem til Ferien, og der var lovet Børnene et lille Bal, som de i Maaneder havde glædet sig til. Dette gik naturligvis over Styr som alt andet godt og lyst. Juleaften sad de to Søskende med hinanden om Halsen og græd deres modige Taarer over nogle Gaver, de havde faaet uden det vante Juletræ.

Lige efter Nytaar flyttede Moderen til København sammen med sin lille Søn, der skulde passe sin Skole, men fremdeles bo som Pensionær i en Familie, hvor en Mand kunde tage sig af hans Opdragelse. Regitze skulde blive i Køge, til alt var ordnet i det ny Hjem. Saa fulgte hendes Fader hende selv ind til den store By. Rejsen og de ny Indtryk adspredte hende vel, men da Afskedsstunden kom, og Faderen tog hende i sine Arme og atter og atter kyssede hende, var det, som skulde hendes Hjerter briste, og, lille som hun var, forstod hun, at Livet var Alvor.

Hun kom til at bo i en stor, gammel Gaard paa Christianshavn, og her blev hun sat i Døtreskolen. Overgangen fra det friske Landliv til den indestængte By faldt hende ubeskrivelig svær, og Længslen efter Faderen var ved helt at knække hendes Livsmod. Trods al hendes medfødte Lærelyst blev Skolen intet Lyspunkt for hende, endskønt hun snart blev Nr. 1 i Klassen, og denne Plads hævdede hun, til Trods for at hun begyndte paa tre fremmede Sprog paa een Gang, og

til Trods for, at hun altid stod tilbage i Regning og Haandarbejde. Men Frikvartererne var hendes Rædsel. Hun havde ikke havde haft megen Omgang med Pigebørn, og naar de mange københavnske Skolepiger, smaa som store, flokkedes om hende som et mærkværdigt landligt Fænomen, var hun ved at krybe i et Musehul af Skræk og Ubehag. Al hendes vante Vildskab og Kaadhed forlod hende, hun blev tavs og indesluttet. Til sidst overmandede Uviljen mod Skolelivet hende i den Grad, at hun regelmæssig fik stærke Opkastelser hver Morgen, naar hun gik op ad den brede Skoletrappe. Hverken Moderen eller Skolebestyrerinden tog i Begyndelsen mindste Notits heraf, men det endte med, at hun blev alvorlig syg, og da hun i sine vilde Feberfantasier altid talte om sin Skræk for Skolen, erklærede Lægen omsider, at hun paa ingen Maade maatte gaa i en stor Skole, foreløbig end ikke i en mindre Privatundervisning, men at hun derimod ufortøvet skulde sendes hjem til sin Fader, da Hjemmet sikkert havde den største Skyld i Sygdommen.

Der paafulgte nu en forholdsvis lang, lykkelig Tid for Barnet. Vel kunde hun ikke bo hos sin Fader, men hun var daglig meget sammen med ham og hyggede sig desuden fuldkomment i det Hjem, som en elskelig gammel Dame, Komtesse Cornelia Moltke, oplod for hende, og i hvilket hun boede i det halvandet Aar, hun var i Køge; senere tilbragte hun hver Ferie i dette ejendommelige, smukke Hjem. Den gamle Komtesse forkælede hende grundigt, men dette var sikkert en Lykke for hende; hendes urolige, oprevne Barnesind trængte til Ømhed, og hendes Ensomhedsfølelse trængtes i Baggrunden under den sikre Fornemmelse af at være elsket og omgærdet.

Da Regitze under disse gode Forhold var kommet over sin Svaghedsperiode, blev hun atter sendt ind til Moderen i København. Gentage Forsøget med den store Skole vovede man dog ikke endnu, men det blev bestemt, at hun sammen med en Kusine og to andre Smaapiger skulde deltage i en Privatundervisning hos Pastor Gad ved Trinitatiskirke. Præsten underviste selv Børnene i Religion, men det eneste Minde, Regitze bevarede herom, var, at alle Smaapigerne skulde staa oprejst, medens han eksaminerede dem, og at hun var segnefærdig af Træthed, naar Timen var til Ende. De øvrige Fag lededes af en elskværdig Lærerinde, og Regitzes Lærelyst og hurtige Nemme bevirkede, at hun ogsaa i denne lille Skole holdt sig som Nr. 1, til Trods for at hendes alt andet end ulastelige Opførsel omtrent daglig medførte Anmærkninger o. l. Der var intet ondsindet eller trodsigt i hendes Færd, men det var, som om hendes medfødte Livlighed, der i hendes første Barndom havde fundet Afløb i et uhindret Friluftsliv, nu maatte skaffe sig en Ventil paa anden Vis. Hun fandt paa hundrede Spilopper. Saaledes gemte hun gerne i sit Lommetørklæde en lille Trompet, igennem hvilken hun udstødte et øredøvende Hyl, hver Gang hun pudsede sin Næse. Ligeledes anbragte hun jævnlig nogle rare, spiselige Sager under Bordet og fortærede disse med Velbehag, naar hun bøjede sig ned for at opsamle de forskellige Ting, hun forsætlig lod falde paa Gulvet. Een Gang lokkede hun Præstens lille Datter til i klingrende Frost at løbe over med sig og lave en Glidebane paa Stentrappetrinene til Fruekirke, kort sagt, hun var, hvad man i Skolesproget kalder »utidig og plagsom«.

Da Pastor Gad forflyttedes fra Byen, opløstes denne Privatundervisning af sig selv, og da Regitze nu

var 13 Aar gammel, og hendes Helbred var blevet stærkere, vovede man atter at sætte hende i en større Skole, denne Gang hos den ansete Bestyrerinde, Frk. Camilla Jacobsen. Betegnende for den Tids Skoleforhold er det, at Flertallet af Eleverne forlod Skolen ved Udgangen af næstøverste Klasse; da Regitze naaede op i øverste Klasse, var der f. Eks. kun 6 Elever foruden hende i denne. Det gik hende i denne Skole, hvor Fordringerne var mange og strenge, som det var gaaet tidligere: Hun var levende interesseret i selve Undervisningen, var opvakt og flittig, men stod fuldstændig fremmed over for Kammeraterne; jævnaldrende københavnske Pigebørn lærte hun aldrig at slutte sig til; men ved Udgangen af Skolen modtog hun et udmærket, skriftligt Vidnesbyrd for Flid og Dygtighed.

Derefter fulgte Konfirmationsforberedelsen hos den lærde Dr. Kolthoff, Præst ved Helligaandskirken; hans Undervisning synes at være gledet hende ganske sporløst forbi, og selve Daabsbekræftelsen affødte kun en ganske forbigaaende Bevægelse. Stærkest var hun den Dag opfyldt af Sorgen over, at hendes Fader ikke kunde være til Stede, og at hun maatte føres op ad Kirkegulvet af en Farbroder.

Omtrent en Uge efter hendes Konfirmation indgik hendes Moder et nyt Ægteskab. Til Trods for at Regitze kun omtaler denne Begivenhed i faa Ord og med den største Diskretion, fremgaar det tydeligt af hendes Manuskript, at Hjemmets forandrede Karakter voldte hende usigelig Smerte, og at de tre Aar, hun levede under Tag sammen med Moderen og Stedfaderen, for hende var fulde af Lidelse. Da dertil kom, at hun samtidig gennemlevede en alvorlig religiøs Krise, er det intet Under, at hun følte sig i en fuldstændig oprevet Sindstilstand og til sidst selv blev klar over,

at hun, hvis hun ikke skulde gaa aandeligt helt til Grunde i de Forhold, under hvilke hun levede, maatte bort fra dem. Hendes Omgivelser forstod ogsaa til sidst Nødvendigheden heraf, og kort efter at hun var fyldt 19 Aar, vendte hun i 1853 tilbage til sin Fader for at styre hans Hus.

UNGDOMSAARENE I KØGE.

Om Karakteren af den i forrige Kapitel berørte religiøse Krise, som Frk. Barner gennemlevede fra sit 17de til 19de Aar, udtaler hun sig ikke i det enkelte. Hun skriver blot, at hun ikke mener, at ethvert bevidst troende Menneske kan paavise et bestemt Øjeblik, i hvilket Opvækkelsen er foregaaet. Hun er overbevist om, at mange gradvis bliver ledet til Troen, medens Opvækkelsen for andre kommer i et Nu; men hvad enten det nu skér langsomt eller hurtigt, er hun vis paa, at der for hver alvorlig Kristen maa være et afgørende Øjeblik, et personligt Møde med Kristus, ikke blot som Verdens, men som eens egen Frelser. For sit eget Vedkommende véd hun aldeles bestemt, i hvilken Stund den »store Forandring« foregik hos hende. Hun skriver herom: »Det er, som jeg havde ført to forskellige Tilværelser, en før og en efter dette Øjeblik. Opvækkelsen skete i et Nu, »men«, føjer hun til, »med Omvendelsen bliver man ikke saa hurtig færdig, den maa vare Livet igennem!«

Den, ved hvem det kristelige Liv hos Frk. Barner blev vakt, var Pastor Blædel, den Gang Præst ved Almindeligt Hospital og Abel Cathrine Stiftelse. Som bekendt indtog han i Halvtredserne en fremskudt Stilling i Hovedstadens kirkelige Liv. Det var mest som varm og nidkær Vækkelsesprædikant, han virkede. Hans

Tilhørerkreds var stadig voksende; den lille Kirke i Dronningens Tværgade var fyldt til Trængsel, i Gaarden stod Folk i tætte Klynger, og kun de heldigste erobrede sig en Plads paa Ryggen af de grønmalede Bænke; men der var intet fanatisk Præg over hans Forkyndelse, ingen Ekstase skæmmede Gudstjenesten. For Frk. Barner kom han til at betyde overmaade meget baade som Sjælesørger og som Ven. Hun havde kendt ham personlig i flere Aar, da hendes Broder en Tid havde været Kostgænger i hans Hus, men det var først, da hun var henved 18 Aar gammel, at hun kom i nærmere Berøring med ham; hun betegnede ham senere som den, der var »Redskabet i Guds Haand« til at bringe hende ind under Troslivets Lykke. Hun maa have betroet sig til ham under sine sørgelige Forhold i Hjemmet, og det blev især hans Indflydelse og Støtte, hun kunde takke for, at hun atter kom til at vende tilbage til sin Faders Hjem.

For de fleste unge Piger vilde Ombygningen af et selskabeligt Hjem i København med Livet hos en Fader, som i mer end en halv Snes Aar uden for sin Embedsvirksomhed havde ført et Eremitliv i den lille Provinsby, ikke være tillokkende; men for Frk. Barner mildnedes alle Savn ved Glæden over Udfrielsen af de trykkende Forhold, hun i de sidste Aar havde levet under, og ved Haabet om at kunne skabe et nyt og hyggeligt Hjem for sin ensomme Fader. Opgaven var imidlertid ikke let. Under det isolerede Liv, Faderen saa længe havde ført, havde der udviklet sig hos ham en Del Særheder, som kun daarligt harmonerede med hans naturlige Elskværdighed og gode Hjerte. Nogen Omgang for sin unge Datter vilde han ikke søge, medens han dog liberalt tillod hende selv at skabe sig en saadan; blot ønskede han, at hun ikke deltog i Byens Bal-

ler, private eller offentlige. Hans aristokratiske Tilbøjeligheder krympede sig vel ved Tanken om at »pris-give« sin Datter til Sammenkomster af denne Art, der i Køge utvivlsomt maatte have et meget demokratisk Præg. Frk. Barner havde kun været paa eet voksent Bal i hele sit Liv — det var paa Landkadetakademiet sammen med sin Broder —, hun havde moret sig dejligt og længtes efter en Gentagelse af Dansens Glæder, men det faldt hende ikke ind med en Tanke at handle imod sin Faders Ønske, selv om dette ikke var fremsat som noget Forbud.

Til en Begyndelse koncentrerede hun al sin Energi om sit Hovedformaal, at gøre Hjemmet hyggeligt for Faderen. Skulde dette lykkes, var hun klar over, at hun ikke fremdeles maatte overlade Husførelsen til den Jfr. Schnabel, der i de sidste Aar med stor Dygtighed havde forestaaet den; hun maatte tage den i sin egen Haand. Men hun havde ikke fjerneste Forestilling om Husvæsen; hun var aldrig i Moderens Hjem blevet vænnet til nogen praktisk Huslighed. For dog at erhverve sig en Smule Indsigt heri tog hun en tre Uger (!) til en Pastor Storms i Vallø, og her benyttede hun den korte Tid saa energisk, at hun virkelig opnaaede nogen praktisk og teoretisk Kendskab til Madlavning og anden Husgerning. Det tjener til Ære baade for hende og Husjomfruen, at hun fik denne til at forstaa og bifalde hendes Trang til at være den styrende mere end af Navn. Jfr. Schnabel veg frivilligt Pladsen og søgte en anden Stilling, men hun vedblev til sin Død at staa i et venskabeligt Forhold til »sin Frøken«. Som Vidnesbyrd om den Energi, hvormed Frk. Barner allerede i disse unge Aar optog enhver Pligt, kan anføres, at hun for ikke at komme ud af Øvelse med Madlavning gennemførte, at hun een Dag om Ugen selv lavede Mid-

dagsmad til nogle fattige Familier, — til dette Arbejde maatte Kokkepigen ikke yde nogen Hjælp, og det var hende sikkert en Æressag, at hendes trængende Venner ikke kom til at lide under hendes Ukyndighed. Skønt huslig Beskæftigelse aldrig blev hendes Hovedinteresse, lykkedes det hende dog ved sine udholdende Bestræbelser og sit brændende Ønske om at gøre Livet lyst og lykkeligt for sin Fader at skabe et smukt Hjem og i dette efterhaanden at samle en hyggelig Omgangskreds.

Dette sidste var til en Begyndelse forbundet med ikke faa Vanskeligheder, da Faderen ikke selv vilde introducere hende i nogen Familie. Den unge Pige maatte saaledes paa egen Haand søge at skaffe sig Omgangsvenner; til Dels ved Hjælp af flere i Omegnen boende Slægtninge blev en Begyndelse gjort, og da det første Skridt var foretaget, blev Vejen lettere, og det varede ikke længe, før Frk. Barner i sit Hjem, hvor hun havde Faderens Tilladelse til at indbyde, hvem hun vilde, kunde samle en hyggelig Omgangs- og Vennekreds. I Begyndelsen deltog hendes Fader ikke meget i de selskabelige Sammenkomster; ved Bordet var han altid den høflige og opmærksomme Vært, men umiddelbart derefter trak han sig tilbage til sit Arbejdsværelse. Næsten umærkeligt foregik der imidlertid en Forandring i saa Henseende. Han var meget musikalsk, og hans Datter søgte derfor fortrinsvis at indbyde Venner, der kunde spille eller synge, og hun havde da den Glæde, at Tonerne lokkede ham tilbage til Dagligstuen, hvor han fra sin Plads i Sofahjørnet var en interesseret og opmærksom Tilhører. Hans Nærværelse affødte atter Deltagelse i Samtalen, og efterhaanden faldt det ganske af sig selv, at Kredsen følte

sig som Gæster hos Faderen saa vel som hos Datteren.

Til Trods for at Frk. Barners huslige Pligter optog meget af hendes Tid, bragte hendes store Virke-trang og hendes brændende Lyst til at bringe Hjælp, hvor denne tiltrængtes, hende til at søge en Gerning ogsaa uden for Hjemmet. Men dette var ingenlunde en let Sag. Heller ikke her havde hun en Støtte hos sin Fader. Han var vel overordentlig villig til efter Evne at yde Pengehjælp, naar hun herom henvendte sig til ham, men at en ung Pige skulde virke med en Indsats af sine personlige Kræfter, havde han ingen Forestilling om. Og som det gik ham, gik det i den Tid de allerfleste, særlig da i en lille Provinsby. Alle-rede i København var Lysten til at virke udadtil vaag-net hos Frk. Barner, og hun havde i den Anledning hen-vendt sig til den i filantropiske Kredse højt ansete Fru Warming, f. Tillisch, Forstanderinde for Caroline Ama-lies Plejeforening, med Bøn om at faa sig et Arbejde anvist i Velgørenhedens Tjeneste, men den gamle Dame havde fundet hende alt for ung til at komme i Betragtning. Og som det var gaaet ved dette første Forsøg, gik det senere. At en ung Kvinde i gode Kaar og af god Familie skulde kunne tænke paa at virke uden for sit Hjem var uhørt, stempleses som ukvindeligt, ja som forrykt. Blot det, at hun i København var be-gyndt at følge Blædels Bibellæsninger, havde ladet hende mærke i sin egen Kreds, at man fandt hende overspændt, og i jævne Kredse vidste hun, at der i Krogene hviskedes om, at hun var forstyrret, var Mor-mon el. l. Endnu mindre Forstaaelse kunde hun natu-r ligvis regne med i Køge; end ikke inden for Menig-heden kunde hun vente Støtte. I religiøs og kirkelig Henseende hørte Køge By til de »døde« Egne. Byens

mangeaarige Præst, der nylig havde taget Afsked, tilhørte den rationalistiske Tid, og hans Efterfølger var en i Selskabslivet søgt og afholdt Mand, men iøvrigt tilsyneladende kun optaget af verdslige Interesser og uden mindste Vilje eller Evne til at samle en Menighed om sig. Kun i Egnen omkring Herfølge sporede endnu Rester af den pietistiske Bevægelse, der var fremkaldt flere Aar tilbage i Tiden af den bekendte Pastor Willemoes. Forsamlingsvæsnet trivedes endnu til en vis Grad, og i adskillige Huse fandtes endnu ophængt paa Hæderspladsen det saakaldte »Hjertespejl«; i hvilket det menneskelige Hjerte paa en skrækindjagende Maade var afbildet, blodrødt og med Svin og Gedebukke rodende deri. Frk. Barner følte sig frastødt af hele denne Bevægelse og traadte aldrig i noget personligt Forhold til den.

Men ene som hun stod, opgav hun ikke sit Ønske. I høj Grad karakteristisk for hendes Beskedenhed som for hendes praktiske Sans begyndte hun her som altid senere i Livet med det smaa og i det stille. Hun opsogte de lidende og ensomme blandt Fattigfolk, lindrede efter Evne deres Nød, læste for dem, trøstede dem og hjembragte til Gengæld mangt Vidnesbyrd om, at hendes Gerning ikke havde været omsonst. Tillige droges hun mod Smaabørnene, af hvilke mange var vanrøgtede. Hun tog Mod til sig og samlede en snævrere Kreds af Damer om sin Plan, at grundlægge et lille Asyl; det lykkedes, og Asylet bestaar den Dag i Dag. Julen var hendes kæreste Tid. Da pyntede hun hvert Aar et Juletræ for fattige Børn, og hun havde den Glæde, at hendes Fader altid var til Stede ved Festen, sang Julesalmerne med og morede derefter de smaa paa bedste Vis. Dengang havde de færreste Fattigbørn nogen Sinde været med til en saadan Fest;

de troede, at Træet voksede op af Gulvet. Mange Aar efter fik Frk. Barner en Dag Besøg af en ældre Bondekone med en ung Datter; hun navngav sig som een, der i sin Barndom havde været med til »Frøknens« Juletræ og nu vilde, at hendes Datter skulde se den Dame, hun altid siden »havde elsket med en ævig Kærlighed.«

Men det var ikke blot til Smaakaarsfolk, Frk. Barner nærmede sig med Raad og Daad. Hendes Trang til at virke, til at vække Sans for aandeligt Liv og sprede god og nyttig Oplysning omkring sig, bragte hende til ogsaa at arbejde i de dannede Kredse. Hun samlede saaledes en Kreds af velstillede unge Piger om sig; dem underviste hun i Sprog og Historie, ja dristede sig endog til, om end med bankende Hjerter, at holde Bibellæsninger for dem.

Ved Siden af det travle Liv i og uden for Hjemmet fik Frk. Barner Tid til, at dyrke Venskabet Glæder. Hun maa have haft en egen Evne til baade at give sig selv hen i et fortroligt Venneforhold og til at yde meget til Gengæld. Det blev en udsøgt Kreds af elskværdige, dannede Kvinder og Mænd, hun sluttede om sig i de Aar, hun tilbragte i Køge. Størst Betydning fik dog sikkert Venskabet med den 16 Aar ældre Frk. Hanne Laurberg, Datter af Byens tidligere Præst. Frk. Barner giver en overordentlig tiltalende Skildring af hendes ejendommelige, kloge og kærlige Personlighed og fortæller fængslende om, hvor meget hun vandt i fortrolig Omgang med denne ældre Veninde; men at hun selv tillige i dette Forhold ikke blot var den modtagende, kan man læse mellem Linjerne. Betegnende for Frk. Barners hele Personlighed, for den frejdige Tilidsfuldhed, der kunde faa hende til at overvinde den Tilbageholdenhed, der ellers hørte til hendes Væsen,

og til i fornødent Fald at tilsidesætte »Formen«, hvor det gjaldt et betydningsfuldt Spørgsmaal, er den Maade, paa hvilken Bekendtskabet indledes. Frk. Barner havde tit hørt Præstens Datter omtale som en ualmindelig klog og elskværdig Kvinde, og hun brændte af Lyst til at lære hende at kende, da hun havde en bestemt Fornemmelse af, at hun i hende vilde finde den sympatiske Veninde, hun trængte til. Men Frk. Laurberg var svag og gik meget lidt ud, saa Frk. Barner havde aldrig truffet hende. Saa tog hun en Dag en rask Beslutning, fulgte en øjeblikkelig Indskydelse og gik lige op i Præstegaarden. Hun blev straks vist ind i Dagligstuen, hvor Frk. Laurberg sad ved sin Arbejdskurv med en Bog foran sig. Hun løftede sit sjælfulde Blik op mod den indtrædende og begyndte en indledende Samtale, men pludselig blev denne afbrudt af Frk. Barner, der sagde: »Jeg har hørt saa meget godt om Dem og vilde saa gerne kende Dem, tror De ikke, at vi to kunde blive gode Venner?« Frk. Laurberg saa først noget studsende paa hende, men saa rejste hun sig, gik tæt hen til hende, saa' hende lige ind i Øjnene, kyssede hende og sagde stille: »Jeg tror det sikkert; vi kan jo prøve!« Dagen efter gik de en lang Tur, og det var, som havde de kendt hinanden i mange Aar, »thi«, som Frk. Laurberg sagde, »enten giver jeg mig helt hen eller slet ikke!« og tit udbrød hun senere: »Det var godt, jeg blev taget med Storm, ellers havde vi maaske aldrig fundet hinanden!« Frk. Barner blev helt optaget som Ven i Huset, kunde gaa og komme, som hun vilde. Det var vel nok paa det religiøse Omraade, at de to Venner fandt de inderligste Sammenknytningspunkter, men de havde mange andre fælles Interesser, havde begge megen Smag for Læsning, Sans for Musik og Kunst som for aandelige Spørgsmaal i det hele taget. De saas daglig,

og det var et stort Tab for Frk. Barner, da Fru Laurberg i 1857 efter sin Mands Død flyttede med sin Datter til Lyngby. Hun vedligeholdte Forbindelsen gennem en Brevveksling og lejlighedsvis Besøg, men det stod hende snart klart, at Frk. Laurbergs tiltagende Svag-
hed om stakket Tid vilde medføre en større Adskil-
lelse, og hun saa' ikke fejl; allerede 1859 sov hendes
kære Veninde ind efter et smertefuldt Sygeleje.

Af andre nære Venner nævner Frk. Barner med Taknemmelighed Huslægen, Dr. Gjersing med Hustru, Stiftsdame Frk. Elise Lowzow, Grevinde Soffy Lerche paa Benzonsdal, Præstefamilierne v. Wylichs i Greve, Storms i Vallø o. fl. a. Jævnlig gjorde hun længere Ud-
flugter sammen med disse Venner og levede sig herved
mer og mer ind i den hele Egn med dens frodige, sjæl-
landske Natur.

Men dette fredelige Liv skulde finde en brat Af-
slutning. I Aaret 1859 ramtes hendes Fader pludse-
ligt af et apoplektisk Anfald, der efterfulgtes af et
voldsomt Udbrud af Sindssyge. Hans Datter vaagede
utrættelig hos ham, og kun Lyden af hendes Stemme
virkede lidt beroligende paa ham; hans Tilstand var
dog saa alvorlig, at han maatte føres til Oringe. Efter
et halvt Aars Ophold dér blev han udskrevet som hel-
bredet, men han var nu en mærket Mand, og til Frk.
Barners store Sorg fraraadede Lægen paa det bestem-
teste at lade ham genoptage Livet i sit eget Hjem,
han forlangte eftertrykkeligt, at han skulde søge sin
Afsked og for Fremtiden bo som Pensionær under fuld-
stændig ny Omgivelser. Lægens Ord blev taget til
Følge, og den gamle Mand levede paa denne Vis, altid
kærlig tilsét af sin Datter, tilsyneladende rask og veltil-
freds, indtil et nyt Anfald i 1873 gjorde Ende paa hans
Dage.

Kærlige Slægtninge og Venner var Frk. Barner behjælpelig med at opløse Hjemmet, ordne Pengesagerne og skaffe hende et nyt Hjem i København hos en Familie, hun havde kendt lidt til fra Køge. Men Sorgen og Sindsbevægelsen fremkaldte en stærk Nervesygdom med høj Feber og hyppige Vildelser, og der hengik hele fem Maaneder, før hun nogenlunde kom sig. Det var egentlig først efter et Badeophold paa Fanø i 1862, at hun helt genvandt sit Helbred.

FØRSTE ARBEJDSAAR I FÆNGSELSSKABETS TJENESTE.

Et halvt Aar efter at Frk. Barner var flyttet til København, modtog hun et kærligt Tilbud fra Pastor Blædel og hans Hustru om at benytte to Værelser, de havde tilovers i deres Lejlighed; skulde det vise sig, at hun om kortere eller længere Tid atter kunde danne Hjem for sin Fader, skulde hun ikke føle sig i mindste Maade bundet. Men denne Mulighed indtraf aldrig, og Frk. Barner forblev som Kostgænger i det hyggelige Præstehjem i over fem Aar. Her følte hun sig lykkelig og tryg. Hendes Værelser var smukke og vendte ud mod St. Annaplads, hvorfra hun havde Udsigt over Vandet. Hun følte Hjemmet ganske som sit eget, havde stor Glæde af det fortrolige Samliv med Blædel, der nu var Præst ved Garnisonskirke, og hans prægtige Hustru og omfattede hele Børneflokken med hjertelig Kærlighed. Ligeledes nød hun i høj Grad Omgangen med hele den betydelige, særlig i kristelig Henseende udviklede, og interessante Kreds, i hvilken hun optoges, følte Berigelsen derved og forstod, hvilken Støtte hun derigennem vandt til Udførelsen af de Tanker og Ønsker om et Arbejde for ulykkelige og lidende,

som altid levede i hendes Sjæl. Stærkest droges hendes Længsel mod en Gerning i Fængselsselskabets Tjeneste. Allerede i Køge havde hun følt stor Trang til at komme i Forbindelse med de enkelte ulykkelige og faldne Kvinder, hun dér havde hørt omtale. Særlig havde der været en ung, fortvivlet Barnemorderske, som hun ikke kunde slippe af sine Tanker. Hun søgte om Tilladelse til at besøge hende i Fængslet; hendes Begæring blev tilstaaet, sikkert ikke alene til Forbavelse, men til Forargelse for Køgebefolkningen; men hun selv havde Grund til at tro, at hun dog havde bragt nogen Trøst til den ulykkelige unge Kvinde.

Kort efter sit Komme til København betroede hun Pastor Blædel sit brændende Ønske om at blive optaget i Fængselsselskabet for derefter at kunne faa Lov til at besøge Fangerne. Han mente i Begyndelsen, at hun endnu var for ung til denne Gerning, men hendes store Alvor og levende Varme for Sagen overvandt hans Betænkeligheder, og han billigede, at hun henvendte sig til den daværende Direktrice, den 80aarige Fru v. Pahlen. At denne alderstegne Dame mente, at Frk. Barner med sine 25 Aar var alt for stort et Barn til at turde betros et saadant Arbejde, er vel forstaaeligt nok, men hun selv lod sig ikke skræmme. Efter Blædels yderligere Raad henvendte hun sig nu til den daværende Fængselspræst, Pastor Oxholm. Det var til en Begyndelse ikke let for hende at udtale sig frimodigt over for en ganske fremmed, men Pastor Oxholm modtog hende saa venligt og saa' saa tillidsindgydende paa hende, at hun glemte al Frygt og Forlegenhed, og da hun sluttede, lagde han sin Haand paa hendes Skulder og sagde mildt og kærligt: »Naar De føler saaledes, saa gaa De i Guds Navn ind til Fæng-

selsgerningen, og med Herrens Hjælp vil dette nok blive til Velsignelse baade for Dem selv og andre.

Saa traadte Frk. Barner i Aaret 1860 ind i Fængselselskabet, til en Begyndelse som »besøgende» Dame, det vil sige, hun fik Adgang til Fængslerne og til Bestyrelsens Møder, men uden at være stemmeberettiget. Det viste sig snart, at Forholdene ikke var lette, og hun har sikkert senere i Livet mængt Gang takket for, at et uigennemtrængeligt Slør var draget for hendes Fremtids Virken, ellers havde maaske Modet svigtet hende i det afgørende Øjeblik.

Den første Vanskelighed laa i, at Fængselselskabet, der var stiftet som Frugt af det Besøg, den navnkundige Mrs. Fry 1843 havde aflagt her i Landet, var en privat Institution, hvis Medlemmer vel havde faaet Adgang til Straffeanstalten, men var ganske uden retslig Myndighed. Der maatte derfor handles med yderste Forsigtighed, og Frk. Barner fik straks det Paa-bud af Direkticen og de øvrige Bestyrelsesmedlemmer, at hun maatte gøre som de andre og lukke Øjnene for de Forhold, det ikke stod i eens Magt at ændre. Frk. Barner fulgte lydig Instruksen, skønt det tit faldt hende svært at lægge en Dæmper paa sit ildfulde Temperament, der tilskyndede hende til aktiv Optræden, men hun formaaede dog kun til en vis Grad at forholde sig passiv, og der frembød sig snart et saa gra-verende Tilfælde, at hun ikke kunde forsvare for sin Samvittighed at lade dette gaa upaataalt hen.

Blandt de kvindelige Fanger var der flere ganske unge, ja ukonfirmerede, Pigeboern. De kaldes de »isolerede» og holdtes ganske afsondret fra de ældre Kvinder. Til at undervise disse var der ansat en Lærer, om hvem Fru v. Pahlen vidste, at hans Forhold over for Eleverne ikke i sædelig Henseende var ulasteligt.

Dette betroede hun Frk. Barner, der, jo mere hun grublede over Sagen, og jo større Vished, hun fik for, at Anklagen var berettiget, stedse ivrigere og ivrigere krævede af den gamle Frue, at hun skulde henvende sig til Myndighederne og faa Læreren fjernet. At denne var en gift Mand med mange Børn, for hvis Skyld han ikke maatte miste sit Levebrød, burde i dette Tilfælde ikke have nogen Vægt. Omsider formaaede hun Fru v. Pahlen til at køre op med hende paa Raadhuset og dér fremstille Sagen for Vicepolitidirektøren, Konferensraad v. Osten, der ogsaa var Medlem af Fængselsselskabets Bestyrelse. Frk. Barner ansaa det naturligvis for givet, at det var Fru v. Pahlen, der vilde føre Ordet; dog, da de kom ind paa Kontoret, kunde eller vilde den gamle Dame ikke sige eet Ord om Sagen, men overlod den hele Fremstilling til Frk. Barner. At dette var en vanskelig og pinlig Situation for den forholdsvis unge Kvinde er let at forstaa, »men«, skriver Frk. Barner, »udvortes tror jeg, det lykkedes mig at være rolig, men indvortes rystede jeg af Sindsbevægelse«. Konferensraaden forholdt sig til en Begyndelse ganske tavs og saa' meget betænkelig ud, men lovede til sidst, at Forholdet skulde blive undersøgt. Længe hørtes intet videre om Sagen, men endelig blev det ved et Møde meddelt, at Undervisningen for Fremtiden skulde foregaa i en Gennemgangsstue, »derved vilde al Fare være afværget«, blev der udtalt. Men herimod nedlagde Frk. Barner en bestemt Protest og udkastede med stor Styrke det Spørgsmaal, om man troede, at en Lærer, over for hvem en slig Forholdsregel var nødvendig, var værdig til at undervise i Religion. Forsamlingen sad ganske tavs og stille, men nogen Tid efter blev Læreren afskediget og afløst af en Lærer-

inde; fra den Tid fik de unge Fanger altid kvindelig Undervisning.

Frk. Barners Hovedformaal over for Fangerne var at komme i personligt Forhold til dem, vinde deres Tillid og om muligt paavirke dem til et retskaffent Liv i Fremtiden. Men selve de ydre Forhold lagde store Hindringer i Vejen. Alle Fangerne var om Dagen samlet i store Fællesstuer, hvor de var beskæftiget med forskelligt Arbejde, alle iført den afstikkende Fængselsdragt, halv gul, halv sort for Tugthuset, halv graa, halv gul for Forbedringshuset; om Natten var de fordelt i store fælles Sovesale. At faa den enkelte i Tale under disse Vilkaar skulde synes en Umulighed; men da traadte Pastor Oxholm hjælpende til og stillede sit Værelse i Fængslet til Raadighed for Frk. Barner til alle de Tider, hvor han ikke selv brugte det. Herved kunde hun saaledes kalde hver Fange, hun vilde tale med, ind til sig og beholde hende hos sig, saa længe hun vilde. Men for at undgaa al Tvang ordnede hun sine Besøg saaledes, at de fandt Sted paa bestemte Dage i Ugen og til bestemte Klokkeslet, og hun lod saa Fangerne vide, at hver, som ønskede det, kunde træffe hende dér. Og der kom mange; mange efter eget Ønske, mange opfordret af Frk. Barner, og hun kom til at se ind i et Dyb af Synd og Last og Forhærdelse, der langt overgik, hvad hun havde kunnet forestille sig; men hun saa' ogsaa ind i angrende, modtagelige Hjerter og i Menneskesjæle, der med Tak greb om et kærligt, et frelsende Ord. At hun Gang paa Gang blev ført bag Lyset, holdt for Nar og bedraget var vel kun selvfølgelig, om end til Dels selvforskyldt. Hun fulgte nemlig ikke sit store Forbillede, Mrs. Frys, Eksempel, havde ikke paa dette Punkt hendes sjældne Takt og Overlegenhed. Mrs. Fry spurgte aldrig Fangerne om

deres Forbrydelser, vilde for det første ikke friste dem til at lyve og var for det andet overbevist om, at skulde de i Fremtiden vandre mod Lys og Renhed, gjaldt Ordet: »Har Haand Du lagt paa Herrens Plov, se frem, men ej tilbage!« For Frk. Barner derimod synes det at have været magtpaaliggende at faa Bekendelsen frem i første Række, saa vække Angerfølelsen og derefter paakalde Viljen til det gode. Hun gjorde snart den Erfaring, som vist bekræftes af alle, der har med Forbrydere at gøre, at mange var tilbøjelige til at aabenbare de frygteligste Misgerninger, de havde begaaet, for senere at tilbagekalde Tilstaaelsen eller fremhykle Anger og Fortvivlelse. Føst langsomt lærte Frk. Barner at forstaa, at for mange af de ulykkelige skyldtes disse Fantasifostre Trangen til at gøre sig interessante, medens andre lod sig lede af den Beregning, at de herved kunde skaffe sig en lille Afveksling i det trælsomme Liv inden for Fængselsmurene, idet de gerne blev ført ud til den Egn og det Sted, hvor de efter eget Sigende havde begaaet Forbrydelsen.

Men trods utallige Skuffelser og bristede Forhaabninger holdt Frk. Barner trolig ud, baade mens hun var »besøgende Dame« og senere, da hun ved Fru v. Pahlens Død var blevet Direktrice (18. Maj 1865), og naar hun i sit Livs Aften lod Minderne fra sine Timer i Præstens Kontor i Christianshavnsfængslet drage forbi sit indre Blik, dukkede mangt lyst og skønt Billede frem ved Siden af de vemodige og de grufulde. Eet følte hun ubedrageligt: Hendes eget indre Jeg modnedes og udvikledes; tit syntes hun, hun modtog saa meget mere, end hun gav. .

Blandt de allerførste, der søgte Frk. Barner i Præstens Stue, var en ganske ung Pige, hvis Ydre og hele Fremtræden var saa tiltalende, at Frk. Barner straks

ved første Øjekast følte sig tiltrukket af hende og længtes efter at erfare, hvorledes dog hun var kommet til at bære Tugthusdragten. Da hun spurgte den unge Fange, om hun ikke havde Lyst til at tale lidt med hende og nævnede hende den Tid, hun var at træffe, gik der en Lysning over hendes Ansigt, og allerede den første Dag stod hun i Kontoret. I Begyndelsen var hun som en vild, forskræmt Fugl, og Frk. Barner fik næppe mere ud af hende, end at hun hed Christine og var fra Bornholm. Længe varede det dog ikke, før hun blev beroliget ved Lyden af en mild Stemme og ved at føle, at hun stod over for en ung Kvinde, der ikke vilde dømme, men hjælpe. Saa gav hun sig helt hen og fortalte, hvorledes hun som pur ung var kommet til at tjene hos en ond og haardhjertet Husbond, der havde benyttet hendes Ungdom og Uvidenhed til at forføre hende. Med Ligeegyldighed saa' han hendes Sorg og Angst ved Tanken om at skulle føde ham et Barn; ingen Hjælp vilde han yde hende, ingen havde hun at ty til, og da saa Barnet var kommet til Verden, kastede hun det i sin grænseløse Fortvivlelse, vistnok i en Art Vildelse, i en Brønd tæt ved Huset. Forbrydelsen blev opdaget, og hun blev dømt til Døden, men Straffen formildedes til livsvarigt Fængsel. Da Christine begyndte at udøse sit Hjerte for Frk. Barner, var hun mest opfyldt af Forfærdelse over Menneskers Haardhed og Angst for Guds Vrede, og kun langsomt faldt der Ro over hende. Skrækken for den nidkære, hævnende Gud veg Pladsen for Sorgen over hendes Synd, og derigenem naaede hun omsider til en dæmrende Tro paa den Frelser og Forløser, der ikke vilde svingte hende. Men, hvor stor Forandringen, der foregik i hendes Sjæleliv, end var, frygtede Frk. Barner dog, at den livsvarige Fængselsstraf snarere vilde virke

hæmmende end fremmende paa hendes aandelige Udvikling, og hun besluttede derfor at gøre Forsøg paa at faa hende benaadet. Hun skrev saa et langt og indgaende Brev til Kong Christian d. Niende og bad ham paa sin Fødselsdag benaade Christine. Kongen opfyldte hendes Bøn, og Fængslets Porte aabnede sig for den nu under Lidelser modnede og lutrede unge Kvinde. Hun rejste tilbage til sin Fødeø, hvor hun i en Række Aar styrede Huset for en Broder, en fattig Husmand. En Tid lang vedligeholdtes Forbindelsen mellem Frk. Barner og hende gennem en Brevveksling, der dog efterhaanden døde hen, og længe hørte de intet til hinanden. Men da Frk. Barner mange Aar efter, i 1886, kom til Bornholm paa en Agitationsrejse for Værneforeningen Bethania, søgte hun at erfare noget om Christines senere Skæbne. Det traf sig saa heldigt, at en Præstefrue, i hvis Hjem hun boede nogle Dage, kunde give hende meget fyldige Oplysninger: Christine havde i lang Tid styret sin Broders Hus aldeles mønsterværdigt; mange af Øens flinke Karle havde bejlet til hende, men hun havde afvist dem alle, fordi hun i sine egne Øjne var uværdig til at blive en hæderlig Mands Hustru. Endelig var der dog kommet en ældre Enkemand, der saa indtrængende havde bedt hende om at blive Moder for hans mange Børn, at hun gav efter for hans Bønner, »og«, sluttede Præstekonen, »Christine har ført et saadant Liv, at hun har vundet almindelig Agtelse og Kærlighed, ja, jeg kan godt sige, hun har levet som et Eksempel for hele Menigheden.« — Da Christine hørte, at Frk. Barner var i Præstegaarden, gik hun straks om Morgenens hen til hende, og det blev et bevæget Møde mellem de to. Christine havde hørt, at Frk. Barner var Forstanderinde for en kvindelig Værneforening, og hun udbrød, da hun sagde hende

Farvel: »Ak, havde kun en eneste frelsende Haand været udstrakt mod mig, f ø r jeg faldt, det er saa svært at rette sig, naar man først er faldet.«

Et helt andet Billede fremstiller Frk. Barner for os i sin Beretning om C h r i s t i a n e. Hun var, da Frk. Barner første Gang saa' hende, et 13 Aars Pigebarn og hørte til de »isolerede«. Af Ydre gjorde hun nærmest et komisk Indtryk med sit strittende, hvidgule Haar og sine store, vandblaa, opskræmte Øjne. Den første Dag, Frk. Barner lod hende kalde ind i Kontoret, var hun halvvejs forskrækket, men tillige i det for Pigebørn i den Alder ikke usædvanlige »Fnisehjørne«. Frk. Barner gjorde hende nogle ligegyldige Spørgsmaal, som kun blev besvaret med Enstavelsesord, men saa sagde hun pludselig: »Du maa gerne lé, Christiane!« Pigebarnet saa' først forfærdet op ved denne uventede Tilladelse, men brast saa i en uimodstaaelig, næsten smittende, Latter, og fra det Øjeblik var hun og »Frøkenen« Perlevenner. Lidt efter lidt lykkedes det Frk. Barner at faa hende til at begribe, at naar h u n kunde forstaa, at Christiane var barnagtig og lattermild, saa maatte hun paa s i n Side ogsaa kunne indse, at hun til Tider maatte kunne være alvorlig og tale aabent ud til dem, der mente hende det godt. Det lykkedes virkelig at vinde hendes Fortrolighed; hun fortalte om sit elendige Hjem, hvor Moderen var blevet mishandlet af den drikfældige Fader, ogsaa om, hvorledes hun første Gang var bukket under for Fristelsen til at stjæle. Hun havde en Broder, hvem hun holdt grumme meget af, og da han skulde konfirmeres, ønskede hun brændende at skaffe ham noget Tøj. Saa gik hun en Aftenstund ud paa Fælleden, kastede sig paa Knæ og bad Vorherre om at hjælpe hende til at faa Klæder til Broderen; derefter gik hun ud paa Vejen, hvor en Bonde velvilligt tog hen-

de op paa sin Vogn og lod hende køre et langt Stykke Vej med sig. Fra ham stjal hun hans Pung og købte Konfirmationstøjet for de stjaalne Penge. Da Christianes Straffetid var udløbet, turde Frk. Barner ikke slippe hende af Syne; hun udvirkede da hos Gehejmerraad Classen, at Fideikommiset vilde betale for hendes Ophold paa Landet i eet Aar, forudsat Frk. Barner vilde skaffe hende det fornødne Udstyr. Denne Betingelse satte Frk. Barner i en Del Forlegenhed, thi hun havde kun faa Penge at raade over og var fast bestemt paa aldrig at bede sin Fader om yderligere Tilskud; men saa traf det sig saa »heldigt«, at hun, da hun en Dag efter Sædvane kom ilende ned ad Gaden »som et Dampskib i fuld Fart«, faldt og forstuvede sin Arm saa slemt, at hun maatte under Lægebehandling og i nogle Uger holde sig inde. Hendes første Sorg var, at hun vel herved vilde blive aldeles afskaaret fra at skaffe Udvej for Pengene, men saa faldt det hende pludselig ind, at hun kunde jo forsøge at skrive en Fortælling til »Aftenlæsning«, et dengang meget udbredt og værdsat Maanedsskrift. Gennem Frk. Mathilde Ørsted, der redigerede Bladet, blev Fortællingen optaget under Navnet »Inger«. Det var en jævn og fordringsløs lille Historie, men Tonen var alvorlig og god, og Frk. Barner fik senere Lejlighed til at erfare, at den i det mindste for enkelte Læsere havde haft sin Betydning. Derved fik hun Mod til at fortsætte og i flere Aar optoges adskillige Smaafortællinger fra hendes Haand i Aftenlæsning, uden at dog Frk. Barners Anonymitet nogen Sinde blev røbet.

For Honoraret skaffede hun Christiane et godt Udstyr; Pigebarnet blev sendt ud til en brav Gaardmandsfamilie, blev konfirmeret, og alt syntes at gaa godt. Men da hun kom ud i en mere selvstændig Plads, dukkede en formodentlig nedarvet Tilbøjelighed til Drik

frem hos hende, og naar hun var fuld, stjal hun altid. Frk. Barner slap hende dog ikke, hjalp hende atter og atter paa Fode, men blev stadig skuffet. Til sidst holdt Christiane sig haardnakket borte, og dog opgav Frk. Barner aldrig Haabet om hendes Redning. Endnu da hun faa Maaneder før sin Død udsendte sin Biografi, skrev hun, at hun stadig haabede at se hende frelst, var det nu kun med Haab mod Haab.

HJEMLIGE OG PRIVATE FORHOLD TIL 1878.

Da, vistnok i Aaret 1866, en Ombygning af Præstegaarden medførte, at Frk. Barner ikke fremdeles kunde raade over de to Værelser, hun i over 5 Aar havde beboet hos Pastor Blædels, besluttede hun sig til at danne et selvstændigt Hjem, ihvorvel hun vidste, at dette maatte blive meget beskedent, da hendes Midler dengang var smaa. Hun var endnu kun paa lav Hæving fra Vallø, om Forhøjelse af Tilskuddet fra hendes Fader vilde hun stadig ikke høre Tale, og hendes Moder havde, da hun i 1862 laa paa sit Dødsleje, taget det Løfte af hende, at hun vilde give Afkald paa Arven efter hende til Fordel for Stedfaderen. Det gjaldt derfor om at finde en hyggelig, men billig Lejlighed. Der synes ogsaa dengang at have været »Bolignød«, i det mindste stod hun tre Uger før Flyttedag uden endnu at have fundet Tag over Hovedet. Da modtog hun uventet et Tilbud fra Fru Apoteker Benzon, hvem hun kendte lidt til, om at overtage en »yndig« lille Kvistlejlighed i Svaneapotekets Gaard paa Østergade. Her indrettede hun sig saa et hyggeligt Hjem og fandt i dette mange af de Glæder, navnlig i Retning af at kunne vise Gæstfrihed mod sine Venner, som ikke kan opnaas uden under en selvstændig Husførelse. Særlig var det hende

en usigelig Glæde jævnlig at kunne sé sin Fader hos sig, at kunne gøre det godt for ham ogsaa ved at indbyde forskellige af Vennekredsen fra de »gode, gamle Køgedage«. Det fremgaar af Vidnesbyrd fra Venner, der har staaet Frk. Barner nær, at en af de Egenskaber, der udmærkede hende baade i sit eget personlige Liv og i Administrationen af de store Foretagender, hun ledede, var hendes store økonomiske Sans, hendes sjældne Evne til at faa Midlerne til at række langt. Selv mener hun, at det var i disse knappe Aar, hun lærte den vanskelige Kunst at s p a r e uden at være paaholdende, og hun var altid senere i Livet, da de ydre Forhold blev bedre, taknemmelig for den Forsagelsens Skole, hun havde gennemgaaet i de Dage, da hendes Kaar var meget indskrænkede.

At hun i sin Husførelse som i Arbejdet udadtil havde adskillige Bryderier og Skuffelser fulgte vel af sig selv. Hun fortæller halv humoristisk om et af sine første filantropiske Eksperimenter inden Døre, der faldt yderst uheldigt ud. Til Pige fæstede hun en ældre, mange Gange straffet Kvinde, hvem hun havde lært at kende i Fængslet. I dette var Pigen efter eget Sigende blevet kristelig »vakt«, og hun rørte Frk. Barners Hjerter ved atter og atter at fremhæve, at h u n havde været Redskabet i Guds Haand til at fremkalde Omvendelsen. Frk. Barner tør ikke benægte, at en »Vækkelse« var overgaaet hende, men dens Virkninger var af højst uheldig Art. For Pigen var det det vigtigste af alt at komme i Kirke til enhver Tid hos en bestemt Præst og til saa mange Møder som muligt; hver Pligt og hvert Arbejde maatte vige for dette ene fornødne. Alt andet var smaat og ligegyldigt. Blev det hende f. Eks. foreholdt, at hun ikke maatte bruge fine Damaskes Servietter til at skure Køkkenbordet med, eller at hun skulde

passee sin Strygning, medens Ovn og Jern var varme, i Stedet for at styrte af Sted til Præsten i samme Nu der var et og andet, hun fik Lyst til at tale med ham om, erklærede hun forarget, »at Frøkenen tænkte kun paa jordiske Ting.« Naar Frk. Barner fandt Spisekammeret tomt, fordi Pigen, mens hun var ude, havde givet alt, hvad det rummede, bort til fattige, som tiggede ved Døren, indvendte hun som Svar paa enhver Bebrejdelse desangaaende, at »hun havde da kun gjort sin Pligt!« I det hele manglede hun hvert Begreb om Ejendomsret, især hvor det gjaldt Mad og Drikke. Et helt Aar holdt dog Frk. Barner ud med hende, men maatte omsider sende hende bort, i fuld Erkendelse af, at paa dette Punkt havde baade hendes Teori og Praksis lidt et fuldstændigt Nederlag.

I de paafølgende Aar indtraf flere Dødsfald i Frk. Barners nærmeste Slægt. Hendes Broder, der som Officer var forflyttet til Næstved, blev i 1872 meget syg og døde efter et længere Sygeleje. De to Søskendes Livsveje var tidlig blevet skilt, men de holdt overordentlig meget af hinanden, og det var Søsteren en stor Trøst, at hendes Broder under hans sidste Sygdom, hvor han henlaa dels paa Kommunehospitalet, dels hos sine Sviogerforældre, hvor hun kunde sé til ham til enhver Tid, altid var glad ved hendes Nærhed og holdt af at høre hendes stille Tale. Kort efter hans Død bortkaldtes ogsaa hans Hustru, efterladende sig to Smaadrenge. At Frk. Barner over for disse forældrelose Børn følte sit Ansvar som deres nærmeste Slægtning er en Selvfølge; men i alvorlig Forstaaelse af, at hun som enlig Kvinde ikke i sit eget Hjem kunde skabe gode Livsvilkaar for opvoksende Drengbørn, var hun ikke noget Øjeblik betænkt paa at tage dem til sig. Hun hjalp derimod deres Formynder til at finde et Officershjem til dem,

hvor de blev opdraget i gode Forhold, under mandligt Tilsyn, og hvor hun til alle Tider kunde staa i den nærmeste Forbindelse med dem. Men samtidig hermed skrinlagde hun det Ønske, hun som saa mangelnde enlig Kvinde længe havde baaret paa: at tage en lille Pige til sig som sit eget Barn. Hun følte nu, at hvad hun »fik tilovers« fra sin Gerning, baade af Midler, Tid og Kræfter, maatte tilhøre de smaa Brodersønner. — Og dette var sikkert det bedste for alle Parter. Hendes store, udadtil stadig voksende Gerning krævede Indsatsen af hendes fulde Tid, Kraft, Tanke og Vilje. Hvis hun havde antaget sig et Barn, blot fordi hun følte Trang til for sit eget Vedkommende at koncentrere sin Kærlighed om et enkelt lille Væsen, vilde hun snart være blevet stillet over for det uafviselige Valg, at forsumme Barnet eller begrænse, muligvis opgive, den Livsgerning, der saa umiskendelig havde Brug for hende og snart skulde stille hende ny og store Opgaver.

Aaret efter mistede hun ogsaa sin kære gamle Fader. Han havde i Sommeren 1873 lejet sig ind paa et Hotel i Helsingør, medens Frk. Barner modtog en Indbydelse til sine Slægtninge paa Birkendegaard ved Kalundborg. Her fik hun kort efter i et Telegram Bud om Faderens pludselige Sygdom. Ufortøvet tog hun til Kalundborg, hvorfra der den Aften gik et Dampskib til København, og hun haabede, at Kaptejnen kunde formaas til at landsætte hende i Helsingør, — paa den Maade mente hun hurtigst at kunne naa sit Maal, — om Jernvejsforbindelse var der jo dengang ikke Tale. I den mest forrygende Storm, der endog havde gjort Kaptejnen betænkelig ved overhovedet at vove Sejladsen, fik hun sit Ønske opfyldt og landsattes med største Besvær næste Morgen Kl. 4 paa Skibsbroen i Helsingør. Fuldstændig gennemblødt af Regn og Søvand og ry-

stende af Kulde naaede hun omsider op paa Hotellet, hvor hendes Fader henlaa, ramt af et nyt Slagtilfælde, men dog saa vidt ved Bevidsthed, at han kendte sin Datter.

Der paafulgte nu nogle meget svære Dage og Uger for Frk. Barner, som vel fik en Sygeplejerske til Hjælp, men dog væsentlig selv maatte lede og bære Ansvaret for den syges Behandling. Men hendes Faders umiskendelige Glæde og Taknemmelighed ved at have hende om sig og den rørende Maade, paa hvilken han lod hende fornemme sin Kærlighed de Tider, hvor han var ved Bevidsthed, hjalp hende bedre end noget andet til at komme over alle Vanskeligheder. Faderens Tilstand bedredes dog saa meget, at han efter Lægens Raad blev kørt ind til Kommunehospitalet; her sov han stille ind, mens Datteren sad ved hans Side, til han lukkede sine Øjne.

Den Arv, der tilfaldt Frk. Barner efter hendes Fader, tør næppe kaldes betydelig, men den var dog stor nok til, i Forbindelse med hendes stigende Vallø-Hævning, at sætte hende i Stand til for Fremtiden at føre en i økonomisk Henseende sorgfri Tilværelse. Med kærlig Betænksomhed havde Faderen udsat en særlig Sum, for hvilken hun efter hans udtrykkelige Ønske skulde foretage en Udenlandsrejse, hvad der i mange Aar havde været hendes Ønskers Maal. Dog først i 1875, da hun kunde faa et udmærket Rejsefølge i sine Slægtninge, Grev Lerches fra Benzonsdal og deres unge Datter, blev Planen iværksat. Denne hendes første Udenlandsrejse førte hende gennem Tyskland, Schweiz, Norditalien, Rom, Neapel og tilbage over Genève og Düsseldorf med Kaiserswerth. I sin Levnedsskildring helliger Frk. Barner hele to Kapitler til denne Rejse og en næste, hun foretog i 1878 med Blædels yngste Datter Charlotte,

hvem hun havde indbudt til at være sin Rejsefælle. Denne Gang var Schweiz Hovedmaalet, Hjemvejen gik over Nürnberg og Wartburg. For hende selv har det utvivlsomt været en stor Glæde saa mange Aar efter i Erindringen at genleve disse Rejser, og for hendes nærmeste har det sikkert ogsaa haft sin Betydning at faa et samlet Billede af de Tildragelser og Indtryk, de kendte i spredte Træk fra hendes lejlighedsvisse Beretninger; men for Læseren i Almindelighed tør man næppe sige, at hendes Iagttagelser af Natur, Kunst eller Menneskeliv byder noget mere eller bedre, end hvad mangfoldige andre har ydet. I een Henseende har dog disse Mindeblade et uomtvisteligt Værd, nemlig som Vidnesbyrd om den Umiddelbarhed og Friskhed, hvormed hun kunde optage og nyde alt, hvad der mødte hende af stort og skønt, lige meget i hvilken Skikkelse. Man synes under Læsningen, at det er en Ungpige, der fører Pennen og giver sig hen i Begejstring over alt, hvad hun oplever; kun hist og her møder man den midaldrende Kvindes Reflektioner over meget af det, der aabenbarer sig for hende gennem Rejsens brogede Oplevelser. Den velgørende Evne, hun har haft, til for en Tid at ryste det daglige Arbejdes Bekymringer af sig og til i fulde Drag at optage, hvad der bydes hende fra ny og hidtil uanede Skønhedsverdener, har sikkert i høj Grad været medvirkende til, at hun endog højt oppe i Aarene kunde forynges og fornys og derved bevare Livsfriskheden selv under de hvide Haar. I positiv Forbindelse med hendes Virksomhed herhjemme stod kun et Besøg 1875 i Kaiserswerth hos Fru Fliedner og i 1878 i Samuel Zellers berømte Kuranstalt i Männedorf ved Zürich. Begge disse Besøg var dog kun ganske kortvarige, berigende for hende selv og udybende de Indtryk, hun gennem sin Læsning og andres

mundtlige Meddelelser paa Forhaand var i Besiddelse af, men om nogen direkte Paavirkning for hendes egen Livsgerning kan der ikke være Tale.

VIDERE ARBEJDE I FÆNGSELSSELSKABET. LINDEVANGSHJEMMET.

Som ovenfor nævnt var Frk. Barner i 1865 blevet udnævnt til Direktrice i Fængselssekskabet efter gamle Fru v. Pahlens Død. Efter Sekskabets Love skulde der være to Direktricer, og i de første Aar blev denne Bestemmelse overholdt, egentlig dog kun af Navn, da den anden Dame, der beklædte Posten, den elskværdige Fru Gude, var meget svag og praktisk talt maatte overlade alt A r b e j d e til Frk. Barner. Efter Fru Gudes Død stod Posten ubesat i flere Aar, indtil endelig Grevinde Louise Schmettau i 1873 efter Frk. Barners Opfordring modtog Stillingen som anden Direktrice. Arbejdet, der saaledes i flere Aar ene paahvilede Frk. Barner, var meget omfattende, især da hun, allerede mens hun kun var besøgende Dame, havde paataget sig efter Anmodning af daværende Politiinspektør Hertz at undersøge alle de Kvinders Forhold, der henvendte sig paa Politikammeret med Bøn om Hjælp fra Sekskabet. Hun var henvist til at foretage alle Undersøgelser paa egen Haand; kun til »det groveste«, som f. Eks. at indløse Tøj fra Pantelaanekontorerne, fik hun en Politibetjent til Hjælp.

Man maa i høj Grad beundre det Mod og den Udholdenhed, Frk. Barner udfoldede under disse Vandringer gennem »Lastens Huler og Elendighedens Bølger«. Hun maatte til Tider i Bælgmørke, der kun oplystes ved de Tændstikker, hun afstrøg hvert 3dje, 4de Minut, famle sig op ad brøstfædige Trappetrin, ja

ligefremme Stiger, til 5te Sal i de elendigste Huse, hvor det kunde hænde, at hun snublede over døddrukne Vagabonder. Hun blev overfuset og udskældt og maatte endda prise sig lykkelig ved ikke at lide personlig Overlast; men hun gav ikke Køb, og efter hver møjsommelig Udflugt vendte hun tilbage med den Bevidsthed, at hun havde lært noget, hun tidligere eller senere vilde forstaa havde tjent hende selv og hendes Arbejdsmaal til Gode.

Skønt dette Arbejde uden for Fængslet i høj Grad lagde Beslag paa Frk. Barners Tid, Tanker og Kræfter, stod hendes Hu dog først og fremmest til Livet med de straffede Kvinder i den for Fængslets Mure; dér følte hun, var hendes rette Arbejdsmark. Men allerede Aaret før hun blev Direktrice, gennemførtes en Reform af det hidtil bestaaende System, der helt forandrede Karakteren af Direktricens Stilling. I Aaret 1864 var nemlig Fællesfængslet blevet ombyttet med en ny Straffeanstalt, der var indrettet væsentlig som Cellefængsel, og samtidig blev Adgangen til alle Celfangerne lukket for enhver, der ikke stod i Fængslets Tjeneste, det vil sige, der ikke var ansat og lønnet af Staten, — Fængselsselskabet var, som før sagt, en ganske privat Institution. Dermed var al personlig Paavirkning fra de besøgende Damers Side umuliggjort, thi det betød i denne Forbindelse intet, at Direktricen fik Lov til at besøge Fangerne i deres Celle den sidste Maaned før Løsladelsen; paa det Tidspunkt var de naturligvis næsten udelukkende optaget af, hvorledes det skulde gaa dem, hvor de kunde blive anbragt, osv., naar de var sat i Frihed. At denne sidste Ordning, der nok egentlig var gjort som en særlig Indrømmelse til Frk. Barner, ikke kunde tilfredsstille hende, er klart nok. Hun arbejdede ihærdigt paa at opnaa, at dog Fængsels-

selskabets *Direktrice* maatte blive en Undtagelse fra den strenge Regel; hun blev støttet varmt af Kongehuset, lige fra Enkedronning Caroline Amalie til Kong Christian den Niende, men alle Forsøg prellede af paa Justitsminister Heltzens kategoriske Afslag. Frk. Barner var dybt nedbøjet over det uigenkaldelige Forbud; hun syntes, at hele Grundvolden for hendes Arbejde var styrtet sammen. Dog, det laa ikke for hende at lade sig kue eller knække; hendes stadig arbejdende Tanke fandt nye Veje, og hun syslede dobbelt ivrig med Spørgsmaalet om, hvad der kunde gøres for de unge kvindelige Fanger efter Straffetidens Udløb, især da for dem, der sendtes til Fængselselskabets saakaldte »Optagelseshus«, som stod umiddelbart under Direktricens Overtilsyn. Paa dette Tidspunkt var Optagelseshuset indrettet saaledes, at de løsladte Kvinder, der ønskede »Forsorg«, som det kaldtes, anbragtes i et lille Hjem under Tilsyn af en ældre Kvinde, den Gang en Madam C. Hendes Opgave var at sørge for deres Tøj og snarest muligt skaffe dem en Plads. Under denne Ordning blev de stakkels Kvinders Ophold under dette Tag for det meste begrænset til ganske faa Dage, og da det tilmed blev gjort endnu mindre betryggende ved bemeldte Madams løgnagtige og upaalidelige Karaktér, er det klart, at Frk. Barner ikke kunde finde sig i disse Forhold. Det første, der maatte gøres, var naturligvis at faa Madam C. fjernet, men Frøken Barner maatte overvinde megen Modstand fra Bestyrelsens Side, inden hun naaede saa vidt. Det næste var at finde en Afløser, og en saadan fandt hun i den elskelige Frk. Emma Povelsen, Datter af den afd. Rektor Povelsen i Sorø. Hun styrede Optagelseshuset i 10 Aar; det flyttedes hen i en større Lejlighed, og alt kom i en ganske anden og bedre Gænge, men

opfylde det, Frk. Barner ansaa for dets Opgave, lykkedes ikke og kunde ikke lykkes, da hele Systemet var een stor Fejl. For hende kom det til at staa klarere og klarere, at det, der tiltrængtes, ikke var et Opholdssted for faa Dage, men et Hjem, der vilde huse de unge Kvinder i længere Tid, en 2—3 Aar, oplære dem til nyttig huslig Gerning, paavirke dem i kristelig og sædelig Aand, give dem Sans for et hyggeligt, arbejdsomt Hjemliv og saa derefter skaffe dem gode Pladser under betryggende Forhold. Billedet af et saadant Idealhjem formede sig i Løbet af den første halve Snes Aar af Direktricitiden i stedse tydeligere Omrids for Frk. Barners Syn; men før hun vilde lade sine Tanker og Forhaabninger trænge frem for Dagens Lys, vilde hun ved en Rejse til forskellige Steder i Udlandet, hvor hun vidste, der arbejdedes med samme Formaal for Øje, søge at indvinde og lære gennem andres Erfaring og Eksempel, hvad der kunde gavne hendes eget Formaal.

Saa begav hun sig da i Aaret 1876 til Holland, hvor hun i Nærheden af Arnheim vilde besøge flere Asyler for tidligere straffede Kvinder, stiftede af den bekendte, men allerede da afdøde Pastor Heldring. Hun blev overalt modtaget med stor Venlighed og Gæstfrihed og fik Lov til at se alt og til at spørge om alt, hvad der laa hende paa Hjerte. Meget saa' hun, der opfyldte hende med Beundring, og det samme gjaldt for hendes Besøg i »Das Rauhe Haus« ved Hamborg med dets Børnehjem og Missionshuse samt Asylet for »entlassene Sträflinge« i Glückstadt; men hun var for selvstændig og oprindelig en Natur til blindt at overføre de givne Forbilleder til sit eget Værk. Hun var klar over, at hvert Land og hvert Folk har sine Ejendommeligheder, man ikke bør gaa udenom; hun var blevet bestyrket i

sin Forvisning om, at hvert nyt Værk, stort eller lille, maa vokse frem af Hjemmets egen Jordbund. Men hun følte ogsaa, at hun havde lært meget paa sin Rejse, ikke mindst derved, at hendes egne Tanker, »der var født og modnet under megen Bøn«, gennem Samtale og Drøftelse med de betydelige Mennesker, hun havde truffet, var blevet klarere og mere befæstede.

Da Frk. Barner vendte hjem fra denne korte, men for hende betydningsfulde Udenlandsrejse, var hun fast bestemt paa nu at virke af al Kraft for den Opgave, der saa længe havde foresvævet hende som den, hun var kaldet til at føre ud i Livet. Det gjaldt nu først og fremmest at vække Interesse for Sagen, og dette, indsaa' hun, maatte ské ved, at hun talte om den til Kvinder og Mænd, som hun mente vilde kunne vindes for Opgaven. Dengang faldt det hende ikke ind med en Tanke, at hun ved at holde Foredrag for større Kredse lettest kunde faa Folk i Tale; heller ikke mente hun, det kunde nytte, at hun, ukendt som hun da var af den store Almenhed, vilde søge gennem Pressen at finde Tilslutning for sin Plan; hun saa' kun een Vej: ved personlig Henvendelse at faa den enkelte i Tale. Og saa begyndte hun en langsom Vandring til Mennesker, hun formodede havde Evne og kunde faa Lyst til at støtte hendes Forehavende. Det var ingen let Gang, hun tog sig for. Af Naturen var hun unðselig og tilbageholdende, og hun har senere tit fortalt, hvorledes hun følte Blodet stige sig til Hovedet, naar hun havde ringet paa ved en Dør, og hvorledes hun mangen Gang var vendt om, naar hun var kommet halvvejs op ad Trappen. Dog det var naturligvis de første Skridt, der var de vanskeligste, efterhaanden vandt hun større Frimodighed og mødte megen Velvilje. Dette heldige Resultat mener hun for en Del maa tilskrives en Skyhed hos hende selv

for nogen Sinde direkte at anmode om et Bidrag; hun bad kun om Lov til at fortælle om sine Planer og lod saa Folk selv om, hvorvidt de vilde støtte Sagen eller ej. Om hun paa dette Punkt bedømmer sig selv ganske rigtigt turde vel være et Spørgsmaal.

En af de første Rigmænd, hvem hun afvandt Interesse for sin Tanke, var afd. Etatsraad Stoltenberg. Muligvis var han paa Forhaand blevet paavirket til Gunst for Sagen gennem sin Niece, Frk. Wold, men en Kendsgerning er det i hvert Fald, at han straks efter sin første Samtale med Frk. Barner stillede 12.000 Kroner til hendes Disposition. Skønt Etatsraaden stærkt betone-
de, at det var hende personlig, han overdrog Pengene, gik han dog ind paa hendes lige saa kloge som loyale Forslag, først at tilbyde Fængselselskabet Summen, for at dette som saadant kunde tage Sagen i sin Haand. Han skrev derfor et Brev til Bestyrelsen og tilbød dem Summen, men stillede samtidig den Betingelse, at Optagelseshuset ufortøvet skulde omordnes saaledes, at Pigerne kunde forblive dér mindst to Aar og grundig oplæres til nyttigt Arbejde. Der blev da sammenkaldt et Bestyrelsesmøde paa Raad- og Domhuset, og Frk. Barner blev opfordret til mundtlig at fremstille Sagen. Hun gjorde det med bankende Hjerte, da hun ikke vovede at haabe paa Forstaaelse, og det gik, som hun havde ventet. Hun talte saa varmt og inderligt, som hun formaaede, men da hun sluttede, mødte hun kun ligegyldige eller ironiske Blikke. Den daværende Fængselspræst sagde spottende: »Jeg tror ikke, De faar andre til at være i det Hjem end Henriette Andersen,« en gammel Mordbrænderske. »Men hende vil jeg ikke have,« var Frk. Barners rolige Svar. Kun en eneste talte den Aften til Støtte for Forslaget, og det var daværende Overpræsident, Kammerherre Rosenørn.

Han sagde kraftigt og bestemt, om end med nogen undertrykt Harm: »Naar jeg hører nogen tale med en saa ædel Begejstring som Frk. Barner nylig, saa faar jeg en uimodstaaelig Lyst til at tage fat, og jeg gaar med Glæde med til denne Sag!«

Til Trods for disse varme Ord, der vel ikke undlod at gøre nogen Virkning, blev Resultatet af Forhandlingerne, at Etatsraad Stoltenbergs Tilbud afsloges med den Motivering, »at Selskabet ikke ønskede at forandre de Principer, hvorefter Optagelseshuset hidtil var blevet styret.« Dette Udfald var, hvad Frk. Barner havde ventet, og egentlig aandede hun lettere herved, da hun saa fik frie Hænder til at ordne det ny Hjem efter eget Tykke.

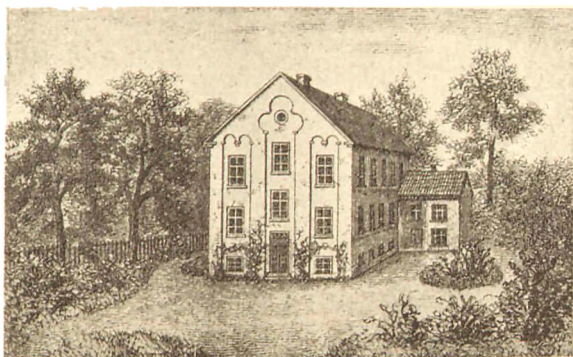
Men Vejen til Maalet var endnu lang, og desuden blev den vanskeliggjort ved Modstand fra mange Sider, ikke mindst fra dem, der sad inde baade med Indsigt og Erfaring og var besjælet af Varme for de betrængte, der skulde hjælpes. Saaledes sagde f. Eks. daværende Birkedommer, senere Overpræsident Oldenburg, »at det ikke kunde nytte, hun vilde kasernere Lasten i et saadant Hjem«. Hertil svarede Frk. Barner: »Det kunde vi maaske drøfte nøjere om en halv Snes Aar.« 25 Aar senere 30. December 1902, ved Lindevangshjemmets Jubilæum, var Oldenburg blandt Gæsterne, og Frk. Barner mindede ham om disse Ord. Han kunde ikke huske dem, men det morede ham aabenbart at høre dem gentaget, og han kunde ogsaa med løftet Pande høre om sit tidligere Fejlsyn, da han for længst paa den elskværdigste Maade i Ord og Gerning havde lagt sin Anerkendelse af Frk. Barner og Lindevangshjemmets Arbejde for Dagen.

Med ved Siden af Modstanden mødte Frk. Barner ogsaa stor Forstaaelse og Velvilje. Det første Skridt,

der maatte foretages, var at danne en Komité, der senere kunde overgaa til Bestyrelse. Kammerherre Rosenørn lovede at være Formand. I Pastor Stein havde hun en varmt forstaaende Ven og Støtte, og hans redbonne Hjælp skyldtes det, at hun mindre føleligt led under Savnet af ikke at kunne forhandle med Pastor Blædel i det Omfang, hun ønskede. Han var allerede dengang mærket af den Sygdom, der i 1879 lagde ham i Graven, og hans Venner turde ikke øge hans i Forvejen for store Gerning ved at kræve hans aktive Deltagelse i deres Arbejde. I Tømmermester Kayser, der lovede at bygge det paatænkte Hus saa billigt som muligt, fandt hun en praktisk og ivrig Hjælper, og hele Vinteren 1876—77 var travlt optaget af forberedende Arbejder. Nu blev ogsaa Pressen taget i Brug, og Opfordringer indrykket i Bladene, alt medens Frk. Barner sendte Breve rundt Landet over og fortsatte sine Vandringer her i Staden til Mænd og Kvinder i de forskellige Samfundsstillinger. Bidrag indkom over Forventning rundeligt, og allerede i Slutningen af Aaret 1876 vovede Komitéen at sikre sig en Grund, der blev tilbudt den paa billige Betingelser, omtrent 1 Krone pr. Kvadrat-alen. Den laa i Lindevangen, en lille afsondret Vej uden Gennemgang tæt ved Diakonissestiftelsen, og i Marts 1877 nedlagdes Grundstenen. Selve Festdagen opfordredes Frk. Barner paa Byggepladsen til at nedlægge Stenen. — Forunderlig bevæget og opfyldt af levende Tak til Gud og Mennesker tog hun Murskeen i Haand og slog de tre Slag i Gud Faders, Søns og Helligaands Navn. Huset blev kaldt Lindevangshjemmet, ikke »Talitha Kumi«, som Frk. Barner havde ønsket, da dette bibelske Navn ikke fandt Tilslutning hos den øvrige Bestyrelse. 30. December s. A. indviedes Hjemmet ved en stilfærdig og smuk Højtidelighed, ved

hvilken Pastor Stein talte over Ordet fra Lukas 4, 18.—19: »Jeg er kommet at forkynde et Naadeaar for Herren.« Før og efter Talen blev der afsunget to Sange, begge forfattet af Frk. Barner selv.

Den 1. Januar 1878 begyndte Lindevangshjemmet med 12 unge Piger; fire Aar efter kunde Tallet udvides til 20. I Aarsberetningen fra 1917—18 er Tallet 21. Formaalet er »at optage unge straffede Piger og gennem et fleraarigt Ophold at paavirke dem i kriste-

LINDEVANGSHJEMMET

lig Henseende paa samme Tid, som de oplæres i al Slags Husgerning, saa at de senere kan blive gode, dygtige Tjenestepiger«. Frk. Barner følger hertil: »De skal gennem disse Aar lære Velsignelsen ved et Hjem at kende, og der skal vises dem Vejen til Frelse, — om de vil gribe den, maa jo bero paa dem selv.«

Nu da Sejren i d. m. udadtil var vundet, høstede Frk. Barner saa mange Lovord, at, som hun skriver, »Pastor Frimodt ret kunde have haft Anledning til at spørge mig, som han engang spurgte en stakkels syg Pige, hvem mange besøgte: »Nu tror De vel, at De er et sjældent rart Menneske, fordi alle er saa

venlige mod Dem?» og jeg kunde have svaret med hende: »Nej, jeg tror kun, at Gud er god.« Og disse Ord var sikkert ikke Mundsvejr, men hendes Hjertes dybeste Mening. Hun takkede daglig Gud, der havde skænket hende Opfyldelsen af hendes mangeaarige Længsler. Lindevangshjemmet var »som en Solstraale i hendes Liv.« I Begyndelsen maatte Frk. Barner personlig tage sig meget af Hjemmet, dels fordi den hele Virksomhed var ganske ny i sin Art, dels fordi hun ikke i den første Forstanderinde havde saa kyndig og overlegen en Hjælper, som hun senere fik i Frk. Anna Thalbitzer, der, det tør nok siges, paa den skønnest tænkelige Maade levede og virkede for de hende betroede unge. Flere Dage ugentlig tilbragte Frk. Barner mange Timer derude, ofte var hun der ogsaa om Søndagen for at skaffe Forstanderinden lidt Fritid; derved kom hun i et personligt Forhold til Pigerne, hvilket vel beredte hende uundgaaelige Skuffelser, men tillige store Glæder. Imidlertid fortæller hun kun mere indgaaende om eet Eksempel, som ogsaa skal fremdrages her.

En ganske ung Pige, Agnes, var blevet sendt til Lindevangshjemmet af den tidligere Birkedommer, nu Politimester Oldenburg i Odense. Hun var blevet straffet for Tyveri, og da Frk. Barner havde lært hende lidt nøjere at kende, betroede hun hende sin sørgelige Forhistorie. Fra ganske lille var hun blevet oplært til at stjæle af sin Moder, der boede ved en Station i Nærheden af Odense, og daglig lod Barnet køre med Toget til Byen for undervejs at faa Lejlighed til at stjæle ud af de rejsendes Lommer. Endelig blev hun grebet, straffet og derefter sendt over til Lindevangshjemmet. Det viste sig snart, at hun var en ualmindelig dygtig Natur, flink og som Regel fornøjelig at arbejde sammen med, men hun var saa ustyrlig hidsig,

at hun til Tider teede sig som ganske utilregnelig, kunde f. Eks. slaa alt i Stykker, der var i hendes Nærhed, o. l. Muligvis var det denne Hidsighed, der først vakte Frk. Barners Deltagelse. I sin Barndom og første Ungdom havde hun nemlig selv været underkastet slige Paroksysmer af Hidsighed, men hun havde ogsaa tidligt lært sig til at bekæmpe dem. Naar hun saaledes som ganske ung, inden hun endnu havde fundet Vej til Bønnens Hjælp, følte det hidsige Blod bruse op, gik hun ind i sin Stue, laasede den af og gav sig til at ødelægge et og andet, hun kunde faa fat paa, — jævnlig var det gamle Lommetørklæder, hun rev i ganske smalle Strimler. Naar hun saa ved denne legemlige Anstrengelse var blevet udmattet, faldt hun gerne paa samme Tid til Ro i Sindet. At hun derfor følte det beslægtedes Medlidenhed med det stakkels, forsømte Pigebarn, er let forklarligt. Gang paa Gang fik hun Lykke til at tale hende til Rette, og Gang paa Gang formaaede hun Forstanderinden til at vise hende Overbærenhed, men til sidst erklærede dog denne, at nu turde hun ikke for Eksemplets Skyld beholde Agnes længer, og med tungt Sind gav saa Frk. Barner sit Samtykke til, at hun skulde sendes tilbage til Odense. Det blev bestemt, at hun skulde sejle med et Skib, der afgik Lørdag Aften. Vejret var frygteligt, og Frk. Barner, der sad i sin hyggelige Stue, gruede for, hvorledes det skulde gaa det ulykkelige Pigebarn paa denne Rejse og senere under Livets større Rejser, og hun bad inderlig om, at der maatte sendes et Tegn fra Gud selv, at hun turde beholde hende. Saa ringede det, og et Bud fra Lindevangshjemmet meldte, at Agnes ikke var kommet af Sted, der havde været et Brud paa Maskinen, og Skibet gik ikke. Budet fortalte endvidere, at Agnes havde været stærkt be-

væget ved Tanken om sin Bortsendelse, havde til Afsked taget hver af sine Kammerater i Haanden og sagt: »Pas paa Dig selv; jeg gaar nu ind i Ulykken.« Glædestraalende var hun kommet tilbage og havde udbrudt: »Nu skal jeg i det mindste være her een Nat endnu!« Da Frk. Barner om Søndagen kom ud til Hjemmet, og Forstanderinden spurgte: »Hvad skal jeg nu gøre?« var hendes Svar: »Naturligvis beholde Agnes, her har jo Vorherre selv talt!« Og Pigen blev sin bestemte Tid ud og artede sig i alle Maader vel.

Frk. Barner vedligeholdte senere Forbindelsen med hende. Det gik lidt op og ned, og undertiden forløb der Aar, i hvilke hun ikke lod høre fra sig. Men saa erfor Frk. Barner, at hun var blevet gift med en brav Mand, og flere Aar efter blev hun en Dag standset paa Gaden af en yngre Dame, der sprang af sin Cykle og navngav sig som Agnes, fortalte om sin prægtige Mand og sit Hjem, hvor hun vel savnede den Lykke at have Børn, men derved fik Tid til at gøre meget for andre, ogsaa for sin Moder, der trængte haardt til hende, og hun skiltes fra Frk. Barner med de Ord: »Jeg har saa meget at takke Lindevangshjemmet for!« Slige Oplevelser opsamlede Frk. Barner og gemte i sit Hjerte blandt de Skatte, Møl og Rust ikke kunde fortære.

Hvor stærkt end Arbejdet for Lindevangshjemmet optog Frk. Barner, vedblev hun dog ved Siden af at røgte sit Hverv som Direktrice for Fængselsselskabet, men det ydede hende ikke den Tilfredsstillelse som tidligere. Ved Cellesystemets Indførelse var hun blevet afskaaret fra den personlige Berøring med Fangerne, den hun ansaa for den væsentligste Del af Gerningen, og hun stod egentlig saa trøstesløs over for den

hende tidligere saa kære Virksomhed, at hun til Tider havde stor Lyst til at trække sig ud af det hele. Hun gjorde det dog ikke, fordi hun mente, det dog var paa den Plads, Vorherre vilde bruge hende, og at han, hvis det var hans Vilje, at hun skulde forlade den, vilde give hende et bestemt Tegn: Dette kom da ogsaa, men i en Skikkelse, hun ikke havde drømt om.

Trods al sin Menneskekundskab og Erfaring var Frk. Barner dog vist tillige naiv og troskyldig. Hun levede saaledes i den trygge Overbevisning, at hun arbejdede godt sammen med den øvrige Bestyrelse, og at hun heller ikke i selve Fængselselskabet havde Modstandere; men hun skulde meget brat rives ud af denne Illusion. Da hun 8. Januar 1879 mødte til Generalforsamlingen, der afholdtes paa Universitetet, mente hun, det var givet, at hun som sædvanlig blev genvalgt til Direktrice. Ved Aabningen af Stemmesedlerne viste det sig imidlertid, at hun var blevet udstemt, og at en for de fleste ganske ukendt Dame var blevet indvalgt i hendes Sted. Kundgørelsen om Valgets Udfald virkede nærmest lammende paa hende; hun forstod ikke ret, hvad der var foregaaet, før en hende venligsindet Herre hviskede til hende: »De skulde vist helst gaa nu, — De er jo ikke længer i Bestyrelsen; jeg skal siden meddele Dem Sagens videre Forløb.« Halvt som i Drømme forlod hun Salen, og næsten uden at vide, hvorhen hendes Fødder bar hende, skyndte hun sig ud til Blædels Hjem i Bredgade. Blædel selv laa meget syg, saa hun vilde paa ingen Maade forurolige ham med sine Bekymringer, men hans Hustru meddelte hun i usammenhængende Ord, hvad der var foregaaet. »Aa, nu har Du vist igen været for dygtig, det taaler Mændene nu engang ikke!« var Fru Blædels første Udraab. Blædel, som havde faaet at vide, at Frk.

Barner var der, forlangte at se hende og faa at høre, hvad der laa hende paa Hjerte. Hans milde og besindige Ord var hende sikkert til stor Trøst.

Denne Sag angreb hende saa stærkt, at hun blev syg og laa om Natten i stærke Feberfantasier, men en Trøst fandt hun i den hjertelige og almindelige Deltagelse, hun mødte hos alle sine Venner, der var langt mere harmfulde end hun selv over den Behandling, hun havde lidt. Selv Kongen og Dronningen bevidnede hende deres »Indignation over det passerede«, og som en Art Oprejsning meldte de sig nogle Dage senere ud til Lindevangshjemmet, som de ønskede, hun skulde forevise dem. Den offentlige Mening, »den stille Magt«, udtalte sig i det hele saa stærkt til Gunst for Frk. Barner, at Fængselsselskabets Bestyrelse fandt sig beføjet til at sammenkalde en ny Generalforsamling. Pastor Stein og Tømmermester Kayser meldte sig ind i Selskabet for at kunne »stemme hende ind igen«; selv forholdt hun sig naturligvis ganske rolig hjemme, men da Mødet var forbi, ilede Pastor Stein ud til hende og raabte glædestraalende: »De er igen valgt ind, — — De har sejret med Glans!«

Enstemmig var hun blevet genvalgt til sin gamle Plads, og hun tog imod den for ikke at vise sig uforsonlig. Grevinde Schmettau greb derimod Lejligheden til at fratræde som anden Direktrice, medens den anden paa saa mærkelig Vis valgte Dame blev i Bestyrelsen. Et Aars Tid efter fratraadte imidlertid Frk. Barner sin Post, da hendes Tvivl om, hvorvidt hun fremdeles her var paa den rette Plads, var blevet forstærket ved, hvad der var overgaaet hende, og hun haabede sikkert, at hun vilde blive kaldet til en anden Gerning, hvor hendes Kræfter og Evner bedre vilde slaa til.

H v a d det var, der laa bag ved den Opposition,

hun havde fremkaldt, kom aldrig til at staa klart for hende selv. Om Fru Blædel havde Ret i at søge Grunden i hendes for store Dygtighed er vel tvivlsomt; men at Frk. Barners stærke Selvstændighedstrang og den Selvfølelse, hun som alle skabende Aander maa have været udrustet med, kan være faldet enkelte Kollegaer for Brystet, er vel ikke utænkeligt. At hun ikke altid har været besjælet af den Elskværdighed og Sagtmodighed, som afvæbner enhver Modstand, er troeligt nok. Stærke og myndige Naturer, der kæmper for en ny og vanskelig Sag, er sjælden behagelige for alle og enhver, og Frk. Barner har næppe været en Undtagelse fra denne Regel.

VIRKSOMHED VED SIDEN AF ARBEJDET FOR FÆNGSELSSKABET.

En rigtig Forestilling om Rækkevidden af Frk. Barners forbavsende Arbejdsevne og hendes Trang til at vie sit Liv til Arbejde for lidende og hjælpeløse faar man bedst ved at fæste Blikket paa det meget, hun overkom ved Siden af sin store Gerning for Fængselsselskabet. Der skal derfor her gives en om end kun flygtig skitseret Fremstilling af de filantropiske Opgaver, hun syslede med lige fra den første Tid, hun bosatte sig i København, efter at hendes Ungdomshjem i Køge var blevet opløst.

I Pastor Blædels Hus, hvor hun traf sammen med saa mange betydelige Personligheder, lærte hun ogsaa Frk. Conring, den senere Forstanderinde for Diakonissestiftelsen, at kende. Hun var dengang Inspektrice ved en Plejestiftelse, og da hun saa', hvor meget Frk. Barner længtes efter at faa sine Kræfter taget i Brug i Velgørenhedens Tjeneste, opfordrede hun hende til at

hjælpe sig med Tilsynet af de mange spæde, uægtefødte Børn, som sattes ud i Pleje fra Stiftelsen. Frk. Barner havde vel en Følelse af, at dette Arbejde ikke laa for hendes Evner, og var sig tilmed sin store Ukynlighed paa dette Omraade bevidst, men hun fulgte dog Opfordringen. Hun gik til Opgaven med den hende egne Energi og Samvittighedsfuldhed og »stavrede« en Vinter igennem med god Vilje Dag ud og Dag ind op ad de forfærdeligste Trapper i Adelgade og Brøndstræderne, undersøgte de smaa, tit forkomne og urenlige Smaaskabninger, talte opmuntrende eller formanende til Plejemødrene, men følte under det hele, at hun ikke havde det rette Greb paa dette Arbejde, var overbevist om, at mangfoldige vilde gøre bedre Fyldest end hun og traadte derfor tilbage efter et halvt Aars redelige, men til Dels mislykkede Forsøg.

Langt større Tilfredsstillelse fandt hun derimod i sit Arbejde for »Lemmerne paa Almindeligheden«, d. Alderdomshjemmet paa Almindeligt Hospital, dengang beliggende i Amaliegade. Hun fik uhindret Adgang til de store Hospitalsstuer og vandt sig mangan Ven blandt de gamle, som hun søgte at opmuntre og trøste ved oplivende Samtale eller opbyggelig Læsning. Hun var kendt og velsét af alle Lægerne, særlig da af Overlægen, den fortræffelige Professor Brandes. — Men det var ikke alene med de gamle Hospitalslemmer, hun fik at gøre. Gennem en udmærket Kvinde, Frk. Flindt, der var ansat i Hospitalets Tjeneste som Opdragerinde for forsømte Børn fra daarlige Hjem, fik hun Lejlighed til at tage Del i Tilsynet med og Arbejdet for disse stakkels Børn og indvandt derved en Erfaring, som senere skulde komme hende til Gode i Samlivet med Pigerne fra Lindevangshjemmet.

Flere Vintre i Træk virkede hun ogsaa i Københavns Understøttelsesforening og lærte ved sine forskellige Husbesøg den Nød at kende, der raadede, særlig i den arbejdsløse Tid, som Regel i Maanederne lige efter Nytaar. Hun fik da den Tanke at skaffe Hjælp til Selvhjælp for de arbejdsløse Kvinder. Hun vandt flere Damer i sin Vennekreds for Tanken: En Pengesum blev indsamlet, og for den indkøbtes Bomuldstøj, Lærred, Uldstoffer o. l. Derefter samlede Frk. Barner en Dag hver Uge alle bidragydende i sin Spisestue, Tøjet blev tilklippet og sammenriet og derefter uddelt til Syersker i Garnisons Sogn. Arbejdslønnen fastsattes i Overensstemmelse med den Betaling, der blev ydet fra Forretningerne. Det færdigsyede Tøj blev solgt fra Butikkerne eller underhaanden til kendte trængende, og ifølge en Betingelse, Frk. Barner havde stillet fra første Færd, blev 24 Dragter til Drengene og Piger hver Lille Juleaften uddelt til fattige Børn. Uddelingen foretoges altid i Forbindelse med en Fest, der afholdtes i Frk. Barners Hjem, hvor Børnene først blev bispist med Middagsmad og senere glædet med Juletræ, Legetøj og Godter. Denne Forening kaldtes »Klippeforeningen«; den har senere under forskellige Former faaet mange Efterfølgere i de nu saa almindelige Syforeninger, af hvilke de færreste sikkert aner, fra hvem Tanken oprindelig er udgaaet.

Endelig har Frk. Barner ogsaa Æren af at have givet Stødet til den saakaldte Blomstermission. Hun havde nemlig i Aaret 1876 oversat en Artikel fra et amerikansk Tidsskrift til Maanedssbladet Aftenlæsning, i hvilken der opfordredes til at indsende afskaarne Blomster til Hospitaler, milde Stiftelser, Fængsler, ensomme syge o. l., og i hvilken der var fortalt enkelte rørende Træk om den Glæde, ja Velsignelse, disse Blom-

stergaver havde fremkaldt. Efter Frk. Barners Opfordring omtalte Pastor Stein Sagen ved et Foredrag i en Menighedsforsamling, og nogle Dage efter henvendte en hende ukendt Dame sig til hende med Bøn om Raad og Vejledning til en praktisk Udførelse af denne lille Kærlighedsgerning, der vel nu maa siges at være gaaet ind som et fast Led i Programmet for filantropiske Arbejder.

Allerstørst Betydning fik dog Frk. Barners Virken for Dikaonissestiftelsens Grundlæggelse, kom hun end ikke til at indtage en mere fremskudt Stilling end som Medlem af dens Bestyrelse. Den første Tilskyndelse til at arbejde ogsaa for denne Sag modtog hun gennem Enkedronning Caroline Amalie, med hvem hun i Begyndelsen af Tresserne kom i nærmere Forbindelse. Hun havde allerede som lille Pige gennem sin Moders Beretninger om daværende Prinsesse Caroline Amalie fattet en glødende Kærlighed til hende; hendes Tanker kredsede idelig om hende, og Prinsessen blev en af de lysende Skikkelser, der altid havde Bo i hendes ideelle Fantasiverden. Denne Kærlighed voksede og øgedes med Aarene, særlig i Krigsaaret 1848, da hendes Retfærdighedssans tillige affødte en levende Harm over den almindelige Mistænksomhed, der stemplede Caroline Amalie som »Forrædernes Søster«; hun optraadte over for sine Kammerater som sin elskede Dronnings Talsmand og Forsvarer, og hendes Kærlighed steg til fuldstændigt Sværmeri; sit første Digt skrev hun til Enkedronningen; hver Dag, naar hun skulde gaa en Tur efter Skoletiden, sørgede hun for at komme op paa Volden i det Haab dér at møde »den elskede«; om Natten drømte hun om hende, og hendes Fantasier drejede sig for det meste om, at hun maatte faa Lov til at vise hende sin Kærlighed i Gerningen, f. Eks.

ved at redde hende ud af en eller anden Fare. Naa, det barnlige Sværmeri tabte sig naturligvis. Virkelighedens store, alvorlige Krav i Ungdomsaarene trængte Fantasiskikkelserne i Skygge, og da hun vendte tilbage til København, tænkte hun ikke et Øjeblik paa at søge den Præsentation hos Enkedronningen, hun ifølge sin Adel og sine fornemme Slægtforbindelser saa let havde kunnet faa iværksat. Hun var allerede den Gang klar over, at bragte ikke hendes *A r b e j d e* hende i Berøring med de kongelige Herskaber, skulde ikke hendes Byrd eller Rang gøre det.

Men des gladere blev hun, da hun gennem sin gamle Veninde, Enkegrevinde Holstein-Holsteinborg, fik Bud om, at Hendes Majestæt ønskede at se hende en Eftermiddag ganske ene under tvangfri Former, saa de uforstyrret kunde tale sammen. Til den fastsatte Tid kørte hun ud til Amalienborg, hvor hun blev vist ind i Biblioteksstuen; den var ganske tom, men Døren til det næste Værelse stod aaben, og hun kunde høre Stemmer, der nærmede sig. Et Øjeblik efter traadte Enkedronningen ind, fulgt af Pastor Peter Rørdam fra Lyngby, hvem Frk. Barner havde kendt i flere Aar. Han lagde ikke Mærke til hendes Nærværelse, før hun rejste sig og nejede for Dronningen; i Stuens dæmpede Belysning kendte han hende ikke straks, men da lidt efter Lys-skæret faldt over hendes Ansigt, opdagede han, hvem det var, vendte sig mod Dronningen og sagde: »Men det er jo Frk. Barner, — det er en rar een, kan Deres Majestæt tro.« Det var Præsentationen, og den var jo lige saa fornøjelig som ejendommelig. Straks efter gik Pastor Rørdam, Dronningen satte sig til Rette i sin Sofa, Frk. Barner sad ligeoverfor, og der udspandt sig en rigtig hyggelig Samtale, som væsentlig drejede sig om Arbejdet i Fængselselskabet. Fra det Øjeblik

havde Frk. Barner uhindret Adgang til Enkedronningen, naar noget laa hende paa Hjerte; hun kunde tale fuldt ud fortroligt med hende, blev indbudt til Delta-gelse i Dronningens bekendte Tirsdagsselskaber og nød med al sin Naturs Friskhed og Umiddelbarhed Berigelsen ved disse Sammenkomster, hvor det var Aand og Hjerte, ikke Rang og Titler, der sad i Høj-sædet.

Paa den Tid var Enkedronningen stærkt optaget af Diakonissesagen, havde besøgt Kaiserswerth i 1856, senere atter i 1862 og stod fra første Færd i fortroligt Venneforhold til Pastor Fliedner og hans Hustru, fik alle Aarsberetninger tilsendt og studerede dem med stor Omhu. En Tid lang synes hun selv at have næret Ønsket om at stille sig i Spidsen for Oprettelsen af en lignende Diakonisseanstalt her i Landet, men hun afstod herfra, for det første fordi hun var stor nok til at søge sin Styrke i sin Begrænsning og derved indskrænke sin aktive Virksomhed til de Institutioner, hun allerede havde grundlagt, og for det andet fordi hun ønskede at se daværende Prinsesse Louise af Danmark i Spidsen for et stort og velsignelsesrigt Foretagende. Hun ønskede det for Sagens Skyld, idet hun mente, at friskere og yngre Kræfter, end hun selv nu raadede over, bedre kunde tage denne Gerning op, men hun ønskede det ogsaa, for at Prinsessen derigennem kunde komme i nøjere »Føling« med det danske Folk og vinde den Popularitet, hun endnu ikke havde naaet. For nu at berede Jordbunden for Sagen og gøre den protestantiske Diakonissegerning kendt for den store Almenhed, opfordrede hun Frk. Barner til hertil at yde den store Hjælp at samle, oversætte og udgive Kaiserswerthkalenderen og mange andre Beretninger om Diakonissestiftelser i forskellige Lande. Frk. Barner paatog sig

Arbejdet, og dette førte til, at ogsaa Prinsessen af Danmark blev bekendt med hendes Navn og gennem Frk. Conring lod forespørge, om hun ikke sammen med denne vilde rejse til Stockholm for at studere den derværende Diakonissestiftelse. Frk. Barner afslog imidlertid Opfordringen, da hun vidste, det underforstodes, at en af de udsendte Damer skulde overtage Forstanderindestillingen i det paatænkte Diakonissehjem, og da hun var ganske klar over, at hun, hvis Valget faldt paa hende, ikke vilde modtage det, fordi Sygeplejegerningen aldeles ikke laa for hendes Evner, forekom det hende ikke rigtigt paa Forhaand ligesom at give et stiltiende Løfte, som hun aldrig vilde kunne indfri. Frk. Conring rejste da derop i Følge med en anden Dame, Frk. Mathilde Meinert, senere Forstanderinde for den kvindelige Plejeforening. Efter Hjemkomsten blev det bestemt, at den første skulde overtage Pladsen som Forstanderinde ved Diakonissestiftelsen, naar denne var oprettet, og hun selv havde modtaget Indvielsen i Kaiserswerth. Derimod fulgte Frk. Barner Prinsessens Opfordring til at indtræde i Komitéen, der skulde forberede Grundlæggelsen af Diakonissestiftelsen, og hun indtraadte ligeledes i Bestyrelsen efter dennes Indvielse 26. Maj 1863. Hun havde megen Glæde af saaledes paa nærmeste Hold at følge Diakonissesagens smukke og kraftige Udvikling paa dansk Grund, og det er vel nok troligt, at hendes kloge og praktiske Raad ogsaa har været medvirkende til dette gode Resultat. I mange Aar arbejdede hun udmærket godt sammen med den øvrige Bestyrelse; særlig knyttedes hun i nært Venskab til Pastor Stein, der var Stiftelsens Præst. Men da der i Slutningen af Halvfjerdserne indtraadte en Konflikt mellem Overlægen og Pastor Stein paa den ene Side og Frk. Conring paa den anden, stod hun afgjort paa de førstes

Parti, og da det endte med, at disse begge fratraadte deres Stillinger, vilde ogsaa hun helst have trukket sig tilbage. Dog opgav hun efter Pastor Steins indtrængende Anmodning sit Forsæt og forblev endnu nogle Aar i Bestyrelsen.

Ifølge Frk. Barners Fremstilling hidrørte Uoverensstemmelsen*) mellem de to Parter fra Spørgsmaalet om, hvorvidt det var Diakonissernes Pligt som Sygeplejersker at være til Stede ved Operationer af mandlige Patienter, hvilket Frk. Conring af Blufærdighedshensyn modsatte sig. Protektricen, Dronning Louise, stod ganske paa Frk. Conrings Side, men viste den Retfærdighed at lade sig Sagen forelægge ogsaa af Modparten. I den Anledning lod hun Frk. Barner kalde og havde en lang Samtale med hende, i hvilken denne djærvt imødegik Dronningens og Frk. Conrings Opfattelse og varmt forsvarede Overlægens og Pastor Steins Standpunkt. Frk. Barner havde en afgjort Fornemmelse af, at Dronningen i høj Grad misbilligede hendes Holdning, og hun sluttede derfor med at sige: »Deres Majestæt maa ikke være vred, fordi jeg har sagt Dem Sandheden, — d e t er eens Pligt, naar man bliver spurgt.« Disse Ord havde dog næppe den ønskede Virkning, i det mindste skriver Frk. Barner: »I flere Aar var jeg Luft for Dronningen, naar vi engang imellem mødtes, men til Hendes Majestæts Ære maa jeg sige, at hun igen blev mig god, endskønt jeg ikke gjorde mig Umage for at nærme mig hende«. — Ogsaa i Forholdet til Frk. Conring fremkaldte denne Konflikt en Kølighed, for ikke at sige et Brud, hvad der gik Frk. Barner nær til Hjerte; inden Døden skilte deres Veje, indtraadte dog fuld Forsoning.

*) Se iøvrigt herom Den danske Diakonissestiftelses Aarbog 1916—17.

VÆRNEFORENINGEN.

De stormfulde Begivenheder i Fængselsselskabets Bestyrelse havde angrebet Frk. Barner i højere Grad, end hun maaske selv vilde indrømme det; der paafulgte efter disse en Art Stilstand i hendes Tilværelse, og hun led under Følelsen af, at hendes Kræfter laa hen lige som ubrugte. Hun følte Trang til at udrette langt mere, end hun for Tiden gjorde; hendes personlige Arbejde i Lindevangshjemmet tiltrængtes ikke nu under Frk. Thalbitzers moderlige og kyn-dige Ledelse i samme Grad som tidligere, hendes mange spredte Hverv havde dels ændret Karaktér eller var gaaet over paa andre Hænder, kort sagt, hun følte sig unyttig og higede efter en stor Opgave, der vilde tage alle hendes Kræfter og Evner i Brug. Dog var hun bange for at gribe fejl, frygtede, der bag hendes Længsel lurede Faren for, at det var sit eget, hun søgte; indtrængende bad hun om, at Vorherre vilde bruge hende i sin Tjeneste og give hende Bud om, hvad der var hans Vilje med hende.

Opfyldt af disse Tanker tog hun en Dag i Efteraaret 1879 ud til et flere Dages Besøg i Espergærde hos Baron Stampes. Om Formiddagen spadserede hun i Skoven med Baronesse Lilli Stampe og hendes Søster, Frk. Vilhelmine Bardenfleth, og da de havde sat sig i Græsset under nogle skyggefulde Træer, fortalte Baronesse Stampe, at hun havde læst om en stor Forening, »Union des amies de la jeune fille«, som talte Medlemmer hele Verden over, og hvis Formaal var at støtte unge Piger, der maatte rejse til fremmede Lande for at søge Pladser, mest som Lærerinder eller Barnejomfruer. Hun talte varmt om, hvor godt det vilde være at faa noget lignende i Gang her hjemme, og

vendte sig pludselig til Frk. Barner med de Ord: »Jeg véd ikke et Menneske i Danmark, der kunde gøre det saa godt som De, — det er en *P r e s e n t*, jeg giver Dem!« Som et Lyn slog disse Ord ned i Frk. Barners Sind, — her kom Kaldelsen, Veninden var Budbringer fra oven. Dog bad hun om at faa Lov til i Stilheden at tænke over Sagen, inden hun gav sit Samtykke, ikke fordi hun tvivlede, men fordi hun nøje vilde overveje Maal og Midler. Det stod hende nemlig øjeblikkeligt klart, at Sagen ikke burde føres frem nærmest til Gavn for *f r e m m e d e* unge Kvinder, da disse jo ikke i noget større Tal kom alene og ukendte til Danmark, men at Opgaven først og fremmest maatte være at støtte *d a n s k e* unge Kvinder, hvis Uddannelse til et Livserhverv førte dem til Hovedstaden med dens mange aabenbare og skjulte Farer.

Skønt Frk. Barner saaledes begærede og fik den stille Tid til Overvejelse, stod hin Time i Skoven altid for hende som Fødselsstunden for »Foreningen til Værn for enligt stillede Kvinder.« Allerede faa Uger efter, 20. November 1879, var Foreningen stiftet under Bestyrelse af Baronesse Stampe, Generalkonsulinde Emma Hansen og som Formand Frk. Barner. Det varede imidlertid ikke længe, før den første af disse Damer udtraadte, iøvrigt efter den venskabeligste Overenskomst. Grunden var den, at Baronessen for nylig var indtraadt i en Forening *m o d* Lovbeskyttelse for Usædelighed. og nu ønskede hun, at disse to Foreninger skulde arbejde sammen under een Bestyrelse og med Frk. Barner som Formand for begge. Denne Tanke blev ganske afvist af de to andre Damer, der bestemt fastholdt, at man ikke burde forlange eller ønske, at hæderlige Kvinder, Lærerinder, Syersker, Kontorister o. l., skulde henvende sig samme Sted og til samme Bestyrelse som

faldne Kvinder; i Baronesse Stamps Sted indtraadte Fru Harriet Halkier, f. Moe. Umiddelbart efter at dette Spørgsmaal var ordnet, udstedtes gennem Pressen en Opfordring om Tilslutning, og Formaalet, saaledes som det fremsattes, lød paa, at man paataenkte at danne »en indbyrdes Forening mellem bedre stillede Kvinder i hele Danmark til Værn for enligt stillede Kvinder alle Vegne.«

Tanken fandt Genklang, og Foreningen vandt hurtig Tilslutning; det var aabenbart, at der her blev imødekommet en virkelig Trang, afhjulpet et føleligt Savn. Der eksisterede paa det Tidspunkt et Lindevangshjem for straffede, et Magdalenehjem for faldne Kvinder, men intet Sted, hvor man kunde anvise den hæderlige, erhvervsøgende Kvinde et trygt Ophold. Det første Skridt, som Foreningen foretog, var derfor at oprette et lille »Herberg«, som det i den første Tid kaldtes. Det indrettedes efter en meget beskeden Maalestok i Bagbygningen, Fredericiagade 27, men allerede Aaret efter kunde det flyttes hen til en større Lejlighed i Mellembygningen, Bredgade 68, og her forblev det, indtil det i 1889 tog Borgen i Helgolandsgade 8 i Besiddelse under Navnet »Værnehjemmet Bethania«.

Ved Siden af sit Hovedformaal optog Foreningen flere andre betydningsfulde Opgaver*), saaledes Arbejdet for københavnske Fabrikpiger, og med Støtte fra »Indre Mission«, fra hvem Tanken oprindelig var udgaaet, afholdtes ugentlig oplysende eller opbyggelige Møder for de unge Arbejdersker. København inddeltes i fire Kredse, og i hvert af disse stillede Indre Mis-

*) Dog saaledes, at alle Omkostninger herved udrededes ved særlige, private Bidrag. Foreningens Kasse var ganske uberørt af disse Foretagender.

sions Forsamlingslokaler til Foreningens Raadighed. Denne Virksomhed opretholdtes i flere Aar, indtil Sagen atter helt og holdent blev overtaget af Indre Mission.

Ligeledes optog Foreningen Frk. Barners Tanke om at mildne ensomme gamle Kvinders Kaar ved Besøg og opmuntrende økonomisk Hjælp, og ikke mindre havde hun Ære og Glæde af den Utrættelighed, hvorved hun virkede for at skaffe styrkende Ferieophold hos velstillede Familier paa Landet for Rekonvalescenter, overanstrengte arbejdende Kvinder, fattige Syersker o. l. Det lykkedes hende at opnaa Fribilletter fra Indenrigsministeriet og gennem Gehejmerraad Tietgen lignende Dampskibsbilletter til en Mængde Ansøgere. Et Vidnesbyrd om Udstrækningen af denne Virksomhed afgiver følgende Tal: Da i 1880 de første Kvinder blev indbudt til et nogle Ugers Landophold, var deres Tal ikke stort mere end 4—5, i 1890 var Tallet vokset til 167, og ved Opgørelsen i 1906 viste det sig, at Foreningen paa denne Vis i alt havde støttet 2660 trængende. Paa sine Foredragsrejser Landet over greb Frk. Barner stadig Lejligheden til at paakalde Landbefolkningens Gæstfrihed lige over for de mange til frisk Luft og god Forplejning saa højlig trængende Københavnerinder.

At Værneforeningen arbejdede i fuld og virksom Forstaaelse med den anden selvstændige Forening »Union des amies de la jeune fille« skal her blot lige nævnes.

Kort efter at Værneforeningen var stiftet, stod to Ting ganske indlysende for Frk. Barner; den ene var, at der krævedes overordentlig mange Penge til Gennemførelsen af de Planer, der paatrængte sig hende i stedse større Omfang, og den anden var, at hvis

»Værnet« skulde faa Betydning for h e l e Landet, maatte saa stor en Del af Danmark som muligt gøres bekendt med Foretagendet. At dette bedst vilde kunne ske ved personlig Agitation gennem det mundtlige Ord var hun heller ikke i Tvivl om. Noget andet var det, at det faldt hende m e g e t svært at overvinde sin naturlige Tilbageholdenhed, ja Undseelse og stille sig frem for at føre Ordet i store Kredse, men hun forstod mer og mer, at hendes Maal krævede alt, hvad hun formaaede at yde, ogsaa det, der faldt hende sværest. Og tro mod sit Kald og sin Sag begyndte hun sine Rejser Landet over. De strakte sig over Tidsrummet fra 1882 til 1900, og ifølge hendes Beretning er der kun een By i hele Kongeriget, i hvilken hun paa Grund af tilfældige Omstændigheder ikke har talt. Hvert Foredrag sluttede hun gerne med en Opfordring til at danne en lokal Filialforening, og hun havde saa at sige a l t i d Held med sig; hun nævner i sin Biografi, at der omtrent var 83 Filialer*) paa det Tidspunkt, hun nedskrev sin Beretning. Hver Filial organiseredes efter hendes Raad og Anvisning med Bestyrelse og Formand, og hun vedligeholdte utrættelig Forbindelsen mellem de ledende i hver Kreds og Moderforeningen i København. Adskillige af Filialerne besøgte hun flere Gange; det gjaldt jo at holde deres Interesse for Sagen vaagen. Hendes Skildringer fra disse »Tournéer« er meget livlige og underholdende og bidrager ved Siden af det Lys, de kaster over de Egne, hun besøger, og de Mennesker, hun møder, tillige til at belyse hendes egen Personlighed. Man kan ikke andet end beundre hendes Utrættelighed, hendes Forhandlingsdygtighed, hendes aabne Modtagelighed for hvert smukt

*) Aarsberetningen fra 1918 nævner 67.

Indtryk, stort eller lille, der møder hende, hendes »rummelige« Fordomsfrihed i Forbindelse med en afgjort Sans for det humoristiske, der virker meget forfriskende. Hun er tillige en ret skarp Iagttager og er saaledes f. Eks. straks paa det rene med, at naar hun opfordres til at tale i et Missionshus, er Kredsen indremissionsk, er det et Forsamlingshus, er den grundtvigsk, og er det et Menighedshus, tilhører Kredsen den tredje Retning, den hun betegner som »Stammen«. I denne Forbindelse kommer hun til at berøre sit eget Standpunkt i kirkelig Henseende og udtaler, at hun vel nærmest maa regnes for at høre til tredje Retning, men hun tager bestemt Afstand fra at gaa op i noget Parti, hun skræmmes tilbage af alt, hvad der smagte af Partivæsen, og hendes Taknemmelighed og personlige Venneforhold over for Mænd og Kvinder inden for de forskellige kirkelige Afskygninger afgiver Vidnesbyrd om, at det er Sandhed, naar hun udtalte, at hun kunde glæde sig ved det bedste inden for hver Retning.

Medens Frk. Barner saaledes utrættelig rejste om i hele Danmark for igennem Foredrag at tale Værneforeningens Sag, varede det derimod adskillige Aar, før hun traadte frem paa denne Vis i selve Hovedstaden. Dels mente hun, det ikke var saa nødvendigt her at slaa til Lyd for selve Opgaven, der i hendes Tanker bedst talte sin egen Sag igennem det daglige Arbejde, hvor beskedent dette end var, dels varede det længe, før hun kunde overvinde sin Skyhed over for det i hendes Tanker saa kritiske københavnske Publikum. Men efterhaanden stod det hende klart, at skulde Værnehjemmet faa den Betydning, hun fra første Færd havde tilstræbt, maatte det udvikle sig stort og omfattende, og hertil krævedes først og fremmest u d-

a d til, at det raadede over en stor og hensigtsmæssig indrettet Bygning. Hun indsaa, at i Længden vilde ogsaa Filialernes Interesse slappes, naar de Gang paa Gang fik Afslag paa deres Anmodning om Optagelse for deres unge Kvinder; men mer end dette led hun ved Tanken om de uhyre mange, der trængte til at værnes, medens Pladsmangelen kun tillod at hjælpe saa ganske faa.

Hun tog da Mod til sig og indvarslede i Samraad med den øvrige Bestyrelse et Aftenmøde i Bethesdas lille Sal 26. Oktober 1888. Da hun til den fastsatte Tid kom derhen, viste det sig, at Tilstrømningen var saa stor, at Mødet maatte henlægges til den store Sal, der til alt Held var ledig. Udsigten til at tale for saa stor en Forsamling var allerede nok til at sætte hende i Sindsbevægelse; værre blev det, da flere af de tilstedeværende Præster, der havde Kendskab til Salens akustiske Forhold, erklærede, at hun umulig kunde høres fra den lille Talerstol, og at hun derfor maatte bestige den store. Mødet var et Øjeblik ved helt at svigte hende, — man betænke, hvilken Forandring, der i de mer end 30 Aar, der er forløbet siden hin Aften, er foregaaet med Hensyn til Kvinden som Foredragsholder; — hun var saa betaget af Angest, at det var for hende, som slæbte hun sig op ad Trappen med Blylodder om Fødderne, og vist er det, at flere af hendes Venner senere fortalte hende, at de havde siddet med Hjertet i Halsen, før de endelig saa' hende paa Talerstolen, saa længe havde hun været undervejs. Omsider stod hun da deroppe, men da hun kastede et Blik ud over Kredsen og saa' de mange ukendte og kendte Ansigter, svimlede det for hende, og hun maatte uvilkaarlig lukke Øjnene et Øjeblik; det hjalp, thi som hun skriver: »Mine Tanker kom derved til at vende sig indad og opad, og da

jeg først begyndte at tale havde jeg næsten glemmt alt andet end den Sag, der laa mig saa brændende paa Sinde, og som jeg havde bedt saa meget om Naade til at føre frem. Jeg var i en forunderlig betaget Stemning; da jeg igen stod nede paa Gulvet, — — — vidste jeg, at Vorherre havde givet mig at tale godt den Aften.« Og der var mange, mange af hendes Tilhørere, der kunde vidne, at d e t var sandt. Der blev tegnet saa mange og saa store Bidrag — flere paa 1000 Kroner —, at menneskelig sét var nu det s t o r e Værnehjems Tilbliven sikret.

Aaret forud havde Frk. Barner foretaget en Rejse til Berlin for ved Selvsyn at erfare, hvad der i Kejserstaden var gjort for lignende Formaal som Værneforeningens. Hun havde gode Referencer, og hun traf betydelige, alvorligt arbejdende, kristne Mænd og Kvinder, — med særlig Interesse omtaler hun sit Besøg hos den bekendte daværende Hofpræst Stöcker, hvem hun karakteriserer som »en Slags tysk Grundtvigianer« —, og med hele sin ejendommelige Livlighed optog og bevarede hun hvert berigende Indtryk, der mødte hende; men et positivt Forbillede til det Foretagende, hun agtede at grunde, hjembragte hun lige saa lidt fra denne som fra tidligere Rejser. Hvad der gjaldt Lindevangshjemmet gjaldt ogsaa for Bethania, det blev et fuldstændig d a n s k »Virke«, hun skabte.

Det brændende Spørgsmaal var naturligvis først at faa de fornødne Penge samlet. De forretningskyndige Mænd i Bestyrelsen erklærede, at naar en Tredjedel af den fornødne Sum var sikret, turde man købe Grund og begynde Byggeriet; dette kunde lyde letsindigt, men det var det ikke, da Værnehjemmet jo t i l D e l s skulde betale sig selv; iøvrigt indkom Bidragene saa rundeligt, at over Halvdelen af Summen var tegnet, inden Be-

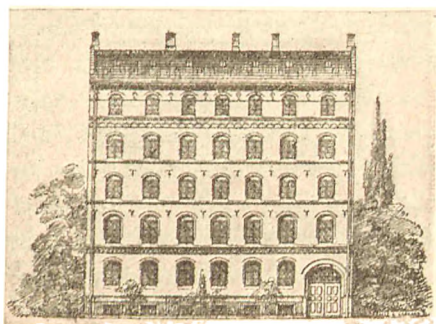
thania var taget i Brug. Det næste Spørgsmaal var, hvor og paa hvilke Betingelser en passende Byggegrund kunde erhverves. Mange forskellige Forslag blev bragt paa Bane, men viste sig ved nøjere Prøvelse uantagelige; enten var de alt for dyre, eller Beliggenheden for fjern eller Omgivelserne uheldige. Endelig fik Frk. Barner Kig paa en Del Byggegrunde mellem Jernbana- gaarden og Vesterbrogade, som ejedes af en Gartner Hintze, men holdtes i meget høj Pris. Hun vilde dog gøre et Forsøg; hun kendte ikke det mindste til Manden ud over det, at han hørte til Pastor Steins Menighed, og at hun tit havde siddet Side om Side med ham i Mathæuskirken; men hun mente dog, at hun ud herfra kunde rette sit Angreb paa ham. Hun samlede saa alt sit Mod og 21. Marts 1888 opsøgte hun Gartner Hintze og faldt, som man siger, med Døren ind i Huset. Hun nævnede, hvor hun kendte ham fra, og tilføjede, at hun gik ud fra, at de, naar de hørte til samme Menighed, ogsaa kunde have andre Fællesinteresser. Hun bad ham derfor i Taalmodighed høre paa en Fremstilling af den Sag, der laa hende varmt paa Sinde, fortalte saa om Værneforeningen og dens paatænkte Bygning og sluttede med at sige: »Jeg har hørt, at De har saa mange Byggegrunde, kunde De ikke have Lyst til at forære os en?« Den intet anende, overrumplede Mand stirrede paa hende med en saa komisk Forbav- selse, at hun brast i Latter, han selv lo med, og hermed var Isen brudt. Frk. Barner skyndte sig med at tilføje: »Ja, det var nu ikke saa bogstavelig ment; men skulde De ikke eje en Grund, De for Øjemedets Skyld vilde sælge os billigt? Vil De ikke vise mig Deres Tegninger?« Gartner Hintze bragte hende da sine store Ruller; Frk. Barner gennemsaa' dem omhyggeligt, og hendes Blik standsede ved en dyb, men smal Grund

med en meget lille Façade til Gaden. »Der er vist ikke mange, der kan bruge saadan en lille Strimmel Grund, men det kan Værneforeningen, hvis vi kan faa den nogenlunde billigt?« spurgte hun. Hendes Argument forfejlede ikke sin Virkning, og Forhandlingerne endte med, at Grunden overlodes hende til en Pris af 16 Kroner Kvadratalen. Da den Sag var bragt i Orden, blev Byggearbejdet ufortøvet sat i Gang, og allerede 22. November s. A. blev Grundstenen lagt; ligesom ved Lindevangshjemmet var det Frk. Barner, der nedlagde den.

Aaret efter stod Bygningen færdig og bar Navnet »Værnehjemmet Bethania«. Navnet var valgt, fordi der i selve dette skulde angives, at Maalet var et Hjem, der omsluttede »Marthatravlheden med Mariasindet«.

1. Oktober 1889 foretoges Indvielsen og samme Dag overtog daværende Kronprinsesse, vor nuværende Enkedronning Louise, Protektoratet. Frk. Barner var flere Aar forud jævnligen kommet i Berøring med Kronprinsessen, med hvem hun mødtes i Iver og Interesse for filantropiske Opgaver, saaledes bragte hun hende til Stadighed Lindevangshjemmets Aarsberetninger. Saa længe imidlertid Værneforeningen endnu var i sin første Vorden, talte hun ikke om denne Sag til Prinsessen, fordi hun endnu selv var usikker med Hensyn til dens Udvikling; men da Arbejdet var skredet frem, og Prinsessen direkte engang spurgte hende, hvilken Virksomhed der for Tiden optog hende mest, fortalte hun indgaaende om sine Planer og Forhaabninger og det allerede begyndte Arbejde. Fra første Færd var Kronprinsessen stærkt interesseret i Værnehjemmets Formaal og ydede Foreningen virksom Støtte. Dette førte til, at Frk. Barner i hele Bestyrelsens Navn bad Kronprinsessen overtage Protektoratet, men forinden havde hun i en meget alvorlig Samtale aabenhjertig udtalt,

at naar hun fremkom med denne Anmodning, var det ikke i første Række, fordi hun var Kronprinsesse, men fordi hun var en kristelig Kvinde, som hun holdt af og gerne vilde arbejde sammen med. Hun tilføjede, at hun ogsaa troede, det vilde være godt for Prinsessen selv at kunne følge Værneforeningens Arbejde paa nært Hold, og hun sluttede med at betone, at i hvor meget hun end holdt af hende, vilde det dog være hende umuligt at slippe sin Uafhængighed; hun maatte som hidtil fastholde sin egen og Bestyrelsens Handlefrihed. Hen-

BETHANIA

des Udtalelser blev modtaget med Venlighed og Forstaaelse, men først paa selve Indvielsesdagen overtog Kronprinsessen officielt Protektoratet og indfandt sig Kl. 11 til den smukke Højtidelighed, der foregik i Hjemmets festlig smykkede Sal. Frk. Barners trofaste Ven, Biskop Stein, holdt Indvielsestalen; derefter talte Hjemmets Præst, Pastor Linnemann, to Sange af Nicolaj Bøgh og en af Chr. Richardt blev afsunget, derefter vandrede alle de indbudte Gæster med Kronprinsessen og Frk. Barner i Spidsen igennem det store Hus og de mange Værelser, der ligesom syntes at være den legemliggjorte Form og Skikkelse for de mange Aars Tanker,

Ønsker og Bønner. Det blev langt op ad Dagen, før man skiltes. Frk. Barner var dødtræt, om hun end nødtigt vilde indrømme det, og lod sig til sidst overtale til at søge et Øjeblik Hvile, inden hun skulde modtage en lille Vennekreds, hvis Tal dog beløb sig til nogle og tredive, som hun havde indbudt til en Festmiddag. Men ligesom hun havde lagt sig, blev der bragt hende et Brev. Hun aabnede det; det var fra Gartner Hintze, der havde overværet Højtideligheden og følt sig saa opbygget derved, at han »i Dagens Anledning«, som han skrev, eftergav Foreningen de 10,000 Kroner, den skyldte ham. I et Øjeblik var Frk. Barner lysvaagen, al Træthed var som blæst bort, ja, hun havde en Fornemmelse, som om hun aldrig mere kunde blive træt. Da hun ved Middagsbordet meddelte sine Gæster denne store Glæde, forekom det alle saa utroligt, at der var een, der spurgte: »Mon Du ikke har læst et Nul for meget?« og Brevet maatte gaa rundt, for at alle kunde overbevises om, at her ikke forelaa en Fejltagelse.

Efter Bestyrelsens Ønske var der i Bygningen indrettet til Frk. Barner en mindre Bolig, som hun lejede af Foreningen. Det stod nemlig tydeligt for alle, at til en Begyndelse maatte hun som den øverste Myndighed være umiddelbart i Nærheden af den daglige Ger-ning; senere, naar alt var kommet i en fast, hævdvunden Gænge, vilde det være tilstrækkeligt, at kun de to Bestyrerinder for Afdeling A. og B. havde fast Bopæl i selve Hjemmet. Det er forstaaeligt nok, at det ikke var nogen let Opgave paa tilfredsstillende Vis at forestaa det store Værnehjem, der omsluttede saa mange, vel nok i det hele og store beslægtede, men i det enkelte saa vidt forgrenede, Interesser og over hundrede saa hyppigt vekslende Individuer. Ordningen var den samme,

som i de forløbne Aar i alle Hovedtræk er bibeholdt. Hjemmet rummede to Afdelinger, A. og B., der hver stod under sin særlige Bestyrerinde. Den forholdsvis meget billige Betaling var noget højere paa Afd. A. end paa Afd. B., men det var udelukkende Arbejdet, ikke Kaar eller Stilling, der adskilte de to Afdelinger. Alle de læsende unge Piger, 5: de, hvis Uddannelse krævede Hjemmestudium, skulde bo paa Afd. A., fordi dér var Eneværelser, alle andre, hvis Uddannelse ikke fordrede, at de om Dagen skulde opholde sig i deres egne Stuer, optoges i Afd. B. Da Uddannelsesstiden for disse sidstes Vedkommende som Regel var langt kortere end for de læsende unge Piger, fik Afd. B. et mere vekslende Præg end Søsterafdelingen, hvorfor Frk. Barner tit betegnede den som den »urolige«, og i Mod-sætning hertil kaldte hun Afd. A. for den »rolige«. Hun havde en levende Forstaaelse af, hvor vigtigt det var, at »Bethania« blev et virkeligt Hjem, ikke blot et Opholdssted for de unge Kvinder, der i kortere eller længere Tid — for de læsendes Vedkommende mellem 1—5 Aar — tyede ind under dets Tag, og hun forstod ogsaa, hvorledes i denne Henseende næsten alt afhang af Bestyrerindernes Personlighed. En af de væsentligste Betingelser for den overordnede Leder af en stor Virksomhed er, at han eller hun kan finde de rette Hjælpere, kan vinde deres Forstaaelse og vække deres Begejstring for Opgaven, kan vise dem Tillid og i stedse stigende Udstrækning udruste dem med Myndighed. Denne Evne besad Frk. Barner. Som hun i Frk. Anna Thalbitzer havde fundet en uforlignelig Hjælper som Forstanderinde for Lindevangshjemmet, fandt hun en udmærket og af hende højt skattet Støtte i Frk. A. Nielsen (der 1917 fejrede 25 Aars Jubilæum som Bestyrerinde for Afdeling B.), og i sin

Slægtning, Frk. Anna Rosenørn, for Afdeling A. Frk. Barner havde fuld Forstaaelse af, at særlig for denne sidste Afdeling, der som Regel rekrutteredes fra de ganske unges Lejr, hvis Arbejde saa ofte maatte drage dem ind i aandelige Brydninger, var det af yderste Vigtighed, at Bestyrerinden var en overlegen Personlighed, der forbandt moderlig Myndighed med ungdommelig Friskhed, en prøvet kristelig Tro med et fordomsfrit, overbærende Sindelag og fremfor alt med en Kærlighed og Sympati for Ungdommen, der gjorde det let for de unge at finde Vej til hende og hun omvendt til deres Fortrolighed og Tillid, og Frk. Barner erkendte med stor Tak, hvor fuldt ud hendes yngre Slægtning løste sin Opgave. Alt som Aarene gik, forstod hun ogsaa, i det mindste al den Tid, hun bevarede sin fulde aandelige og legemlige Kraft, at nu burde hun selv træde mer og mer tilbage i det daglige Tilsyn, at hun, som hun skriver, »mer og mer burde udslette sig selv«, og hun handlede herefter. — Ogsaa i sin Viceforstanderinde, Fru Halkier, havde hun en trofast og sympatetisk Hjælper, og det Haab, hun udtalte i sin Biografi, at hun i denne Veninde maatte have fundet sin Efterfølger, er efter hendes Fratræden og Død gaaet i Opfyldelse.

Fælles for begge Afdelinger var de større Møder, der af og til afholdtes i den store Festsal, og Hjemmets enkelte større Festligheder. Den største af disse, Julefesten, der fejredes selve Juleaften, omsluttede dog kun Afdeling B, da Afdeling A var lukket i hele Ferien. Denne Fest havde en ganske særlig Karakter, idet det var de unge hjemmевærende, der afholdt den for en somme, gamle Kvinder. Oprindelsen hertil gik langt tilbage i Tiden, omtrent lige til Værneforeningens Begyndelse, og Frk. Barner fortæller om, hvorledes Tan-

ken var opstaaet hos hende. Hun sad en Juleaften i 1878 eller 79 ganske ene hjemme. Af de kære, hun plejede at være sammen med, var mange døde, andre bortrejst, hun selv var ikke rask og havde ikke haft Kræfter til at samle Venner om sig; men som hun sad dér i sin smukke, lune og lyse Stue, følte hun sig saa ensom, saa tung om Hjertet. Minder og Længsler samledes i Flok og Skare i hendes Sind, men derfra gik Tankerne saa vide om, til saa mange andre ensomme, der maaske sad som hun med Savn i Hjertet, og hun tænkte med Skamfuldhed paa, at naar det var saa svært for hende at være ene en Juleaften i gode, ydre Kaar, hvor meget sværere maatte det da være for dem, der sad i Fattigdom og Forladthed i et uhyggeligt, maaske koldt og mørkt Kammer. Men under disse Tanker modnedes Beslutningen om, at hun herefter netop selve Juleaften vilde gøre noget for ensomme, gamle Kvinder, og i Aarets Løb fastholdt hun Beslutningen og sammensatte i Tankerne en lille Kreds, hun vilde byde til sig i sit eget Hjem. Den voksede og udvidedes de følgende Aar; stedse blev der flere, der trængte til hende som hun til dem. Hendes egne Rum blev for smaa, men saa fik hun den Tanke, at hvis Værneforeningens unge fik Lov til at berede en festlig Jul for ensomme gamle, vilde der skabes en dobbelt Glæde. Hun talte en Dag om denne sin Plan til Kronprinsessen, der gavmildt tilbød at tage alle fornødne Udgifter paa sig. 1883 afholdtes den første Julefest af denne Art i Hjemmet i Bredgade, og siden efter hører en saadan Fest uvægerlig med til Bethanias Program. De unge Piger hjælper til med alle Forberedelser og er en Art Værtinder for de gamle selve Juleaften. Til Gengæld pyntes og tændes saa Træet for dem Nyt-

aarsaften, og da er det de unges Fest; de leger og morer sig, til Midnatsklokkens Slag samler dem i en enstemmig, højtidelig Hilsen til det ny Aar.

TIDSRUMMET FRA 1889—1896.

At Frk. Barner efter det store Arbejde, som først Opførelsen af Bethania og dernæst Organisationen af det store Hjem havde krævet, var blevet en Del overanstrengt og som Følge deraf trængende til Hvile og nye, friske Indtryk, siger sig selv. Hun følte ogsaa i høj Grad Nødvendigheden heraf og besluttede derfor i Sommeren 1890 at foretage en nogle Maaneders Rejse til Sverrig og Norge i Selskab med en Frk. Rønne. I Modsætning til hendes sidste Rejser til Holland og Berlin, der udelukkende var foretaget med Studieformaal for Øje, var denne Tur planlagt som absolut Rekreativejse. Ogsaa paa denne førte hun som tidligere saa nøje Optegnelser om sine Oplevelser, at hun ved Hjælp af disse mange Aar senere kunde genkalde i sin Erindring saa at sige hver eneste Dag og skildre hver interessant Personlighed, hun var kommet i Forbindelse med. Men bortsét fra disse Skildringers Betydning som Vidnesbyrd om hendes Sinds Elasticitet, hendes Evne til at glæde sig ved alt skønt og godt, i hvilken Skikkelse det saa end mødte hende, hendes Modtagelighed, der gør, at Ordene, »hun var som en Ungdom frisk«, kunde bringes i Anvendelse paa hende som 56aarig Kvinde, frembyder de for den fjernere-staaende Læser intet af større Interesse, har de end været fængslende og underholdende i Øjeblikket for hendes nærmere Kreds; derfor skal denne Rejse ogsaa her kun berøres i flygtige Omrids.

Dens første Maal var Stockholm, hvor Frk. Bar-

ner efter Kronprinsessens Opfordring søgte Audiens hos den nu afdøde Dronning Sophie. Hos hende fandt hun den hjerteligste Modtagelse og bevarede altid det skønneste Minde om den fromme Dronning, med hvem hun kunde dele saa mange af sine dybeste Følelser og sine varmeste Interesser. Efter i Stockholm at have besét det vel indrettede Hospital, Sophie-Hemmet, og Alderdomshjemmet, Eugenie-Stiftelsen, og efter tillige at have besøgt Kronprinsessens Barndomshjem Ulriksdal, hvor en gammel Kone, der viste hende om, til Afsked bragte hende en mægtig Blomsterbuket med Bøn om hun vilde bringe den hjem med til »Sessan« med Hilsen fra »gamle Cathrine«, gik Rejsen gennem Dalarne og Jemteland til Trondhjem. Her var det naturligvis Domkirken, der med sin mægtige Skønhed ganske betog hende, medens i Modsætning dertil Molde virkede paa hende ved sin Naturskønhed, »det var«, skriver hun, »som om jeg sejlede ind i et Eventyr, som var det et Stykke Syden, der havde forvildet sig op til det kolde Norden«. Efter en prægtig Sejlads langs Kysten gik Tilbagerejsen med Banen til Kristiania, hvor Opholdet dog ikke strakte sig over mange Dage. Da hun efter omtrent to Maaneders Forløb vendte tilbage til København, følte hun sig paa een Vis forfrisket og styrket, men u d h v i l e t var hun ikke, dertil havde Rejsen i det hele taget været foranstrengende anlagt. Intet Under da, at hun i 1893 efter tre Aars store Travlhed og Uro i de mange Vintermaaneder og med alt for korte Landophold om Sommeren, under hvilke H v i l e var illusorisk, da alle Tanker og Planer fulgte med som Nissen paa Flyttelæsset, atter maatte ty til en udenrigs Fart, endda til et Sanatorieophold paa Tonsaasen.

Denne Gang gennemførte Frk. Barner i to Maane-

der at holde sig fuldstændig i Ro og saa vidt mulig tilbringe den største Del udendørs i den styrkende Fjeldluft. Naturligvis fordrede Kuren ogsaa, at hun skulde afholde sig fra mer end den allernødvendigste Forretningskorrespondance med deraf følgende Overvejelser og Bekymringer, og ogsaa paa dette Punkt var hun lydig, endskønt en saadan Forsagelse af det vante Arbejde saa lidt som noget stemmede med hendes Temperament og Natur. Men Lønnen udeblev ikke; denne Gang vendte hun virkelig styrket og udhvilet tilbage og med et Fond af Kræfter, som der var rigelig Brug for under de næste Aars Kampagner.

Paa dette Sted bør det dog indskydes, at ingen af de to ovennævnte Rejser var Frk. Barners første Udflugt til Norge. I 1884 havde hun sammen med Stiftsprovstinde Paulli foretaget en lille Sommertur gennem Valdres og Hardanger til Bergen, og dette hendes første Besøg i Norge er i een Forstand det betydningsfuldeste, fordi det gav Stødet til, at der efter hendes Tilskyndelse stiftedes et Værnehjem, »Herberge« kaldtes det, i Bergen. Et saadant om end i ganske lille Stil var allerede da oprettet i Kristiania, paa Initiativ af en danskfødt Dame, Kammerherreinde Anker. Frk. Barner havde en Aften truffet hende i et privat Selskab i København; de var kommet i en livlig Samtale, som særlig havde drejet sig om Værneforeningen, der dengang endnu var i sin første Vorden. Kammerherreinde Ankers Interesse var blevet vakt for Sagen; hun vedligeholdte efter sin Hjemkomst til Norge en indgaaende Brevveksling med Frk. Barner og kunde snart meddele hende, at der var oprettet et lille Herberg i Kristiania i Lighed med det danske Værnehjem. — Stiftelsen af Herberget i Bergen kan endnu mere direkte henføres til Frk. Barners Initiativ. Paa Rejsen i Norge 1884

havde hun truffet flere bergensiske Damer og gennem dem hørt saa meget om Forholdene i deres By, at hun var blevet overbevist om, at dér i højeste Grad var Trang for et Værnehjem. Paa sine Spørgsmaal om, hvem man ansaa for den rette Personlighed til at føre en saadan Kærlighedsgerning frem, fik hun uvægerlig Svaret: »Pastor Holdt«. Denne Enstemmighed modnede hendes Beslutning om straks efter sit Komme til Bergen at opsøge ham. Han var hende ganske ubekendt, og hun mente, det samme maatte være Tilfældet for hendes Vedkommende over for ham; det var derfor med bankende Hjerter, hun en skøn Sommerdag ringede paa hos ham i hans Privathjem og sendte sit Kort ind med Pigen. Til hendes glade Overraskelse kom Præsten straks ud og modtog hende med største Hjertelighed. Det viste sig, at baade han og hans Hustru godt kendte hende af Navn og til lige lidt af Gavn; de havde begge været i København, havde besøgt Lindevangshjemmet og var gennem Aarsberetningerne fortrolige med Værneforeningens Arbejde. Der var altsaa fra første Færd aaben Bane for indgaaende Samtaler, og skønt Tiden kun var knap tilmaalt, da Præstefolkene just stod i Færd med at begive sig ud paa en Ferierejse, fik de dog talt saa meget ud med hinanden, at Frk. Barner, da de skiltes, var overbevist om, at Pastor Holdt vilde tage Værnehjemstanken op og næppe raste, før han fik den virkelig gjort i sin By. Faa Maaneder efter sin Hjemkomst fik hun da ogsaa Brev fra ham med Meddelelse om, at nu var der i Bergen indrettet et lille Herberge efter dansk Mønster. Frk. Barner og Pastor Holdt vedligeholdte Forbindelsen med hinanden; og i Aarenes Løb kunde han melde betydelige Udvidelser af Herberget, ja endog, at det havde faaet eget Hus; han

glemte aldrig at takke for det »Puf«, hun aandelig talt havde givet ham i 1884. Da Frk. Barner ved Nytaars-tid 1911 havde meddelt ham, at hun nu trak sig tilbage fra sin Virksomhed, skrev han bl. a. — — »og saa er jeg glad og taknemmelig, fordi vi mødtes i mine yngre Aar, fordi De søgte mig og gav Stødet til, at der faldt et Frø med Spirekraft ogsaa i min Sjæl, saa der er en liden Plante, som har trivedes godt her mellem de syv Fjelde ogsaa«.

I Anledning af sit Guldbryllup tildelte Kong Christian den Niende Frk. Barner i 1892 Fortjenstmedaillen i Guld. Hun havde vel nok kendt dette Hæders-tegns Eksistens, men havde aldrig skænket det en Tanke, end sige drømt om, at det nogen Sinde vilde blive hende til Del. Stor var derfor hendes Overraskelse, da paa selve Guldbryllupsdagen, just som hun gjorde sig i Stand til at køre til Slotskirken, hvor der var reserveret Pladser til Vallødamerne, en Tjener fra Gehejmeraad M. Rosenørn bragte hende et Brev fra sin Herre og saa tilføjede: »Og saa skulde jeg med det samme ønske Deres Naade til Lykke.« Paa Spørgs-maalet »hvortil«? var Svaret: »Ja, det var noget, der havde staaet i Bladene i Morges«. Saa fik hun fat i sin Morgenavis og fandt sit Navn blandt mange andres, der paa den Dag var blevet hædret paa forskellig Vis. Medaillen modtog hun først flere Uger senere og søgte da straks derefter Lejlighed til paa en af de store Audiensdage at bringe Kongen sin Tak. Da hendes Rang som Vallødame hjemlede hende Fortrinsret for de fleste andre, blev hun indladt paa et tidligt Stadium, inden den gamle Konge var blevet alt for træt. Han gav sig gode Stunder og skænkede hende en længere Samtale, »som jeg aldrig glemmer«, skriver hun, »det vil sige, det var Kongen, der talte til mig om

min Gerning, for hvilken han havde givet mig Medaillen.»

Under alt dette arbejdede Frk. Barner stadig udholdende i Værnehjemmets Tjeneste. Det lykkedes hende at opnaa Tilskud fra Politi- og Kriminalretten og ligeledes fra det Raben-Levetzauske Fond, men særlig ønskede hun at sikre Hjemmet et aarligt Tilskud fra Staten. Medens de politiske Bølger gik højt i de stormfulde Provisorieaar, mente hun vel nærmest, at det var haabløst at søge om et saadant, men under Ministeriet Reedtz-Thott syntes hun, at Udsigterne blev lysere, især da hun af et Medlem af Folketingets Venstre havde faaet Tro til, at Partiet i sin Helhed havde Interesse for Sagen, vel navnlig fordi Værnehjemmet i fortrinlig Grad kom Landbefolkningen og Provinsboerne til Gode. Fra Finansminister Lüttichau og Kultusminister Bardenfleth var det let nok at faa Tilsagn om velvillig Imødekommenhed, men begge Herrerne tilraadede hende at søge nogle af Finansudvalgets Medlemmer for ved en personlig Henvendelse at stemme dem gunstigt for Sagen. Kultusministeren opgav hende i den Anledning Navnene paa de indflydelsesrigeste Udvalgsmedlemmer. »Men er det ikke bedst, jeg gaar til dem alle?« spurgte hun. »Ja, naar De er saa energisk, er det naturligvis det bedste«, svarede Ministeren smilende. Hun fik saa Liſten over alle Navnene og begav sig ufortøvet paa Vandring, forhandlede med hver enkelt, morede sig over de højst forskellige Individer, hun kom i Forbindelse med, holdt viselig al Politik uden for Diskussionen og opnaaede virkelig et aarligt Statstilskud paa 1000 Kroner; senere er det forøget til 2000 Kroner.

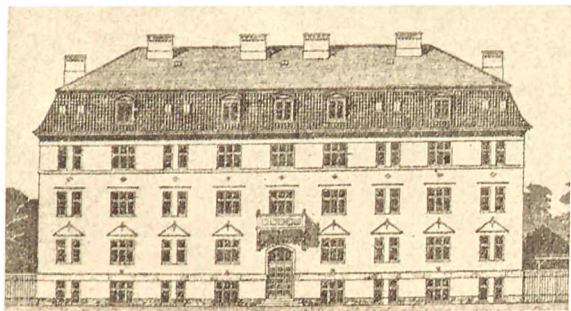
VESTERLED.

Henimod Slutningen af Halvfemserne stod Bethania som en fast, ansét og hædret Institution. Livet inden Døre var kommet i en sikker Gænge, og udadtil var den økonomiske Stilling sikret, Byggegælden var afbetalt med Undtagelse af 50,000 Kroner, der efter Bestyrelsens Ønske blev staaende som en Prioritet i den store Ejendom. Tilskuddene fra Filialerne som fra Hovedstadens bidragydende indkom rundeligt, Bestyrerinderne paa de to Afdelinger havde vundet tilstrækkelig Erfaring til med Myndighed og Selvstændighed at kunne lede det daglige Arbejde, kort sagt, det Maal, Frk. Barner havde sat sig, »at gøre sig selv overflødig«, var forsaavidt naaet, som hendes daglige Tilsyn ikke længer var nødvendigt. Hun selv syntes, hun sad inde med et Overskud af Kræfter, som hun længtes efter at faa taget i Brug i et stort Formaals Tjeneste; men som tidligere var hun bange for, at hendes egen Trang og Lyst skulde bringe hende til at kaste sig ind i et Arbejde, hun ikke var blevet kaldet til fra oven. Dog i Ventetiden kredsede hendes Tanker mer og mer om de ensomme gamle, der trængte til et Hjem, et virkeligt Hjem, ikke en Forsørgelsesanstalt.

Allerede som Barn havde hun selv tit lidt under Ensomhedsfølelsen, og denne havde egentlig aldrig forladt hende, selv ikke naar hun følte sig som Midtpunktet i en stor Kreds og en stor Gerning. Og vaagen som i sine Drømme saa' hun nu for sig mangelnde ældre Kvinde, der ikke som hun sad i gode Kaar eller i en stor Virksomhed, men henlevede sine Dage i skjult Mangel, afskaarret fra Samliv med Slægt og Venner. Tilsidst stod det hende klart, at det skulde blive hendes Opgave at lindre saadanne ensomme gamles Livs-

aften, — men hvorledes? Dag og Nat bad hun Vorherre om at vise Vejen.

Saa hændte det, at hun en Dag i Efteraaret 1896 sad og samtalte om ret ligegyldige Ting med en Dame, der tilfældig besøgte hende. Det var en ganske almindelig Konversation, hun førte, og en saadan laa slet ikke for hende; det var, som om hun hele Tiden »talte ved Siden af sig selv«, og i sit stille Sind ønskede hun vist, at Visitten snart maatte være forbi. Da pludselig slog en Tanke som et Lyn ned i hendes Sjæl, der kom en

VESTERLED

forunderlig indre Lysning over hende, og hun følte med usvigelig Klarhed, at nu var Tiden nær, da Drømme og Planer skulde føres ud i Virkelighedens Verden. Endnu vidste hun vel ikke, hvorledes det skulde ske, men hun var nu ganske tryg, — der vilde snart komme Klarhed over Spørgsmaalet, det var hun vis paa; og hun blev ikke skuffet.

Dagen efter modtog hun i et Brev fra en Mægler Aggersborg Meddelelse om, at hans afdøde Kompagnon, Vekselmægler Bechgaards Enke, havde testamenteret Værneforeningen 10,000 Kroner! Her var Vinket, som hun ventede paa! Den testamentariske Gave lød

paa Værneforeningen, ikke Værnehjemmet; den maatte derfor lige saa godt kunne bruges til Værn for gamle som for unge.

Gaven i og for sig rørte hende meget. Hun havde som Barn sammen med sin Moder boet i en Ejendom ved Holmens Kanal, der tilhørte Mæglerne Aggersborg og Bechgaard; de var begge meget venlige mod den lille Pige; hun holdt meget af dem, men sluttede sig dog mest til Bechgaard, i hvis daværende hyggelige Ungkarlejlighed hun tilbragte mange fornøjelige Timer. Da hendes Moder senere flyttede, døde Bekendtskabet hen af sig selv; men mange Aar efter, da Værneforeningen var grundet, opsøgte Frk. Barner Bechgaard, som nu var blevet gift, og hun havde den Glæde, at han stedse mindedes hende med faderlig Godhed, og at baade han og hans Hustru med megen Interesse fulgte hendes Arbejde. Hun havde derfor en ganske bestemt Følelse af, at den store Pengesum var skænket hendes Formaai i kærlig Erindring om svundne Tider, og at hun kunde bruge den efter bedste Skøn. Og dette Skøn bød hende lade de 10,000 Kroner danne Grundfondet til det paatænkte Alderdomshjem. For dog at være ganske sikker i sin Sag, opsøgte hun afdøde Fru Bechgaards gamle Søster for at lade hendes Kendelse være afgørende i Spørgsmaalet. Den gamle Dame udtalte, at den Anvendelse, Frk. Barner tilsigtede, vilde være i fuld Overensstemmelse med hendes Søsters Ønsker, og dermed var enhver Betænkelighed hævet.

Ved et Bestyrelsesmøde forelagde Frk. Barner sine Planer, der vandt Bifald, og straks efter traadte Bestyrelsen frem med en Opfordring til at stifte et Hjem for gamle, ugifte Døtre af Jurister, Læger, Officerer, Præster, Købmænd og ligestillede, og denne Opfordring tiltraadtes af en stor Indsamlingskomité.

Flere offentlige Møder afholdtes i Vinterens Løb og samtidig indsamledes Pengebidrag, der i Løbet af faa Maaneder indbragte et Beløb af 26,000 Kroner, hvilket i Forbindelse med Grundfondets 10,000 udgjorde en samlet Sum af 36,000 Kroner; denne erklæredes imidlertid af sagkyndige at være alt for lille til at sætte Foretagendet i Gang; hertil krævedes mindst 50,000 Kroner. Nu var gode Raad dyre, ingen i Bestyrelsen øjnede Udvej. Da fik Frk. Barner pludselig en Indskydelse, som hun øjeblikkelig fulgte uden først at underkaste den en Bestyrelsesafgørelse; hun følte, her maatte hun være en om Byrden og Ansaret. Hun lod da forfærdige over 1000 ganske tarvelige smaa Papæsker, som hun tænkte at fordele mellem Folk paa den Betingelse, at hver, som modtog en af disse Æsker, skulde forpligte sig til at aflevere den efter et Aars Forløb med et Indhold af mindst 13 Kroner, 25 Øre for hver Uge; paa den Maade mente hun at faa samlet de manglende 14,000 Kroner. Først forespurgte hun naturligvis Venner og Kendinge, om de vilde modtage en eller flere af Æskerne; flere samtykkede, men det var selvfølgelig kun en Brøkdel, hun fik anbragt paa den Vis, Resten maatte hun selv søge at faa afsat. Hun begyndte saa med frejdigt Mod sin »Æskegang«, som Vandringen spottende kaldtes af mange, fra Hus til Hus. Hun gik dog ikke efter Vejviseren, men fik opgivet Adresser paa »rare« Mennesker, og til alle disse henvendte hun sig, stadig med en Æske i Haanden. Til denne Indsamling søgte hun kun Kvindernes Hjælp, ligesom hun i sin Tid, da hun samlede ind til Lindevangshjemmet fortrinsvis havde henvendt sig til Mændene; hun troede nemlig, at disse som Regel har en stærk Følelse af, at naar en ung Kvinde er kommet paa Afveje, bør hun hjælpes, medens hun derimod antog, at man hos

Kvinder finder den dybere Forstaaelse af andre Kvinders Ensomhedsfølelse.

Det var en møjsommelig, ja mer end det, en ops lidende Vandring, Frk. Barner havde paataget sig, og ikke hos alle fandt hun den bedste Modtagelse. Hun selv mente, at hun gjorde det saa let for Folk at sige Nej; dog hist og her skumledes der over den »Paatrængenhedens Naadegave«, som Frk. Barner var udrustet med. I det hele og store vandt dog hendes Ufortrødenhed en smuk Sejr, hvad Resultatet, over 30,000 Kroner i klingende Mønt, kunde vidne om; men da hun sluttede, havde hendes Vandring ogsaa strakt sig over Tidsrummet fra Januar 1897 til 20. November 1898.

Ved et Bestyrelsesmøde vedtoges det i Vinteren 1898, at der skulde begyndes paa Opførelsen af Bygningen, som kom til at ligge paa en Grund i Lindevangen, der stødte op til Lindevangshjemmets Have. Med en klog Fremsynethed, som i Almindelighed ikke tillægges Kvinder, havde Frk. Barner allerede i 1883 formaaet Lindevangshjemmets Bestyrelse til at købe denne Byggegrund, fordi der dengang var Tale om, at den skulde sælges til en Tømmerforretning, hvad der rimeligvis vilde have umuliggjort det Friluftsliv for Lindevangspigerne, som de saa højlig trængte til. Yderligere havde Frk. Barner betinget sig Forkøbsret til Grunden for samme Pris, den oprindelig var betalt med. Denne Fremsynethed kom nu Værneforeningen til Gode; den købte Grunden, og 20. Maj 1898 nedlagde Frk. Barner for tredje Gang Grundstenen til en Bygning, der var helliget en skøn Opgave i Næstekærlighedens Tjeneste. Allerede da bestemtes det efter Frk. Barners Ønske, at Hjemmets Navn blev Vesterled, »fordi«, som hun skriver, »Solnedgang altid har været det skønneste Øjeblik

for mig paa Dagen, — og i Vesterled vil formodentlig mange Livssole komme til at dale ned.» —

Hele den paafølgende Sommer og Efteraaret hengik med travlt Arbejde, men da i November »Æskegangen« var fuldbyrdet, var ogsaa Frk. Barners Kræfter udtømt; hun maatte holde sig fuldstændig i Ro Slutningen af Aaret, og da hun sidst i Februar 1899 blev angrebet af en hæftig Influenza, blev hendes Tilstand en Tidlang meget kritisk, og det viste sig, at hun nu skulde gennemgaa sit Livs mørkeste og tunge-
ste Dage.

SYGDOM OG HELBREDELSE.

Faa Dage efter Sygdommens Begyndelse, 28. Februar, hendes Fødselsdag, blev Frk. Barner efter sin Læges Raad og med sit eget Samtykke indlagt paa Diaconissestiftelsens Hospital. Den Tid, der nu paafulgte, betegner hun selv i sit Manuskript som en Vandring »gennem Mørke til Lys«, og hun skildrer saa gribende, hvad hun led i de nærmeste Uger, at det er umuligt ikke at føle den dybeste Medlidenhed. Man glemmer uvilkaarligt under Læsningen, at er det end den helbrededes Beretning, man har for sig, saa hidrører denne dog helt igennem fra en Opfattelse, der er bygget paa Minder om den s i n d s s y g e s Oplevelser. Dette mørke Kapitel af hendes Livshistorie bør derfor læses med alt Forbehold, saaledes som det da ogsaa er gjort af dem, som paa nært Hold fulgte hende i de tunge Dage, og som havde Forudsætninger til at kunne kontrollere og korrigere Enkelthederne i Fremstillingen. Her skal derfor heller ikke gives mere end en sammen-
trængt Redegørelse for hendes Sygdoms Forløb.

Straks efter Indlæggelsen viste det sig, at hendes

høje Feber fremkaldte megen Uro og Angst i Forbindelse med Søvnløshed og stærke Anfald af Vildelse. Det blev derfor ansét for nødvendigt at give hende en Del Kloral; denne virkede dog hverken til Søvn eller Ro, og en Nat sprang hun i Feberhede ud af Sengen og løb højt talende ud i Korridoren. Dagen efter bragtes hun af en trofast Veninde, Grevinde Schack, og en Dia-konisse til St. Hans Hospital. Overlægen, Professor Paulli, fulgte hende selv til Toget og fik hende anbragt i en hyggelig Kupé, men hverken da eller under hele Turen havde hun nogen Forestilling om, hvad det var, der blev foretaget med hende; hun havde nærmest kun en Følelse af usigelig legemlig og aandelig Mathed. Først da hun stod i Hospitalets Modtagelsesstue, og Grevinde Schack skiltes fra hende, blev det hende klart, hvorhen hun var bragt. Hun blev da overfaldet af en navnløs Rædsel, der forstærkedes under Overførelsen til en Celle, i hvilken hun blev lukket inde. Den Følelse af Fangenskab, der bemægtigede sig hende, virkede aldeles overvældende paa hende, og det fremgaar tydeligt af hendes egen Beretning, at hun i nogle Døgn dels var uden Bevidsthed, dels Genstand for voldsomme Feberfantasier. Dog var hun dengang og forblev bestandig senere aldeles sikker paa, at hele hendes unormale Tilstand kun skyldtes den akutte legemlige Sygdom og Behandlingen med Kloral; aldrig har hun indrømmet, at hun var sindssyg, og det sørgeligste ved den hele Sag blev derfor, at hun stadig ansaa sig for at have været Genstand for en uretfærdig og ubarmhjærtig Forfølgelse. At dette ikke var Tilfældet, borger først og fremmest Overlægens humane Personlighed og overlegne lægekyndige Indsigt for, men dernæst ogsaa, at det var hendes kærligste, prøvede Venner og Medarbejdere, som Grevinde Schack og Frk. Anna Ro-

senørn, der havde forstaaet Nødvendigheden af hendes Indlæggelse, endskønt de alle kendte hendes udprægede Rædsel for Sindssygdом og Berøring med sindssyge Personer.

Det er hjerteskræende at læse om hendes Lidelser i de første grufulde Døgn, men som det i sin Tid var Tilfældet med Fru Amalie Skrams Beretning i sit »Jammersminde«, fremgaar det ogsaa tydeligt af Frk. Barners egne Ord, at hun var syg, og at hun kom sig forbavsende hurtigt, hvorfor man dog vel maa have Lov til at antage, at Behandlingsmaaden har været den rette. Efter nogle Døgns Forløb synes hun at være blevet rolig og klar, og hendes Tanker kredsede da idelig om Udfrielse af Cellen, om Indvielsesdagen for Vesterled og om sit bestemt fastholdte Ønske, at denne skulde udsættes, til hun var blevet rask. Skønt det lyder utroligt, er det dog vistnok rigtigt, at hun i Tankerne ordnede Programmet for hele Højtideligheden, forfattede de Sange, der skulde afsynges, og planlagde den Tale, hun selv vilde holde. Hun havde efter eget Sigende ikke noget andet Middel til at støtte sin Hukommelse med end de Optegnelser, hun kunde frembringe ved med Hjælp af Staaltraaden fra en Sodavandsflaske at prikke nogle Ord paa en Papæske.

Efter 16 Dages Forløb aabnedes Celledøren for hende, og hun overførtes til en forholdsvis hyggelig Stue paa 1ste Afdeling. Her blev Papir, Pen og Blæk stillet til hendes Raadighed, og nu nedskrev hun hele det Festprogram, hun havde syslet med i Tanken, og fæstede ligeledes sin Tale og sine Sange paa Papiret. Snart fik hun ogsaa et enkelt Besøg af Venner; selv nævner hun kun Grevinde Schacks, men andre, f. Eks. Frk. Rosenørn, var ogsaa hos hende, og det var denne sidste, der Paaskelørdag 1. April afhentede hende i Ros-

kilde og fulgte hende videre til Egelykke paa Langeland, hvor hun hos sin Slægtning, Grevinde Lerche, skulde tilbringe Rekonvalescenstiden. Her kom hun godt til Kræfter og følte sig saa styrket, at hun allerede 9. April tog tilbage til København, dog ikke til sit Hjem i Bethania, men til Vesterled. Her havde hun faaet indrettet sig en lille Lejlighed. Hun havde nemlig tidligere tilbudt Bestyrelsen at inddrage hendes Bolig i Bethania til Værnehjemmets Brug, mod at der blev indrettet en Lejlighed til hende i Vesterled, som hun vilde betale med samme Pris. Bestyrelsen mente dog, at Værnehjemmet endnu paa det Tidspunkt daarligt kunde undvære at have hende boende under dets eget Tag; hun lod denne Tilkendegivelse være afgørende for sig, men forbeholdt sig dog tillige en lille Lejlighed i Vesterled, for hvilken hun betalte 9 Aars Leje forud ved at skænke Bohave, som Hjemmet trængte til. Her ønskede nu Frk. Barner at tilbringe en stille Forberedelsestid indtil Indvielsesdagen, om hvilken Tanken havde lyst op for hende i de mørkeste Stunder, oprandt. Endelig 23. April 1899 kom saa Dagen, den, hun saa længe havde sét hen til »med Bøn, Haab og Længsel«. Kl. 3 skulde Indvielsen foregaa, og til den Tid samledes Bestyrelsen, Indsamlingskomitéen, Hjemmets første Beboere og flere andre indbudte i den smukke »Storstue«, der af kærlige Venner var festlig smykket med Blomster, Grønt og Flag. Højtideligheden indlededes med Afsynselsen af en af Frk. Barners Sange, hvis første Vers lød:

»Vesterled«, det Navn skal Hjemmet bære,
 »Vesterled«, hvor Dagens Sol gaar ned,
 »Vesterled«, hvor efter Storme svære
 Livets Sol kan dale ned i Fred.

og hvis sidste udtalte hendes inderlige Bøn for dem, der skulde værnes inden for disse Mure.

Hovedtalen holdtes af Pastor Linnemann, der indviede Hjemmet med Ordene: »Fred over dette Hjem og over alle dem, som skulle bo her.« Derefter blev endnu en Sang af Frk. Barner afsunget, og saa tog hun selv Ordet for at bringe sin Tak til alle, der havde haft Del i Arbejdet for Grundlæggelsen af Vesterled. Efter de tilstedeværendes enstemmige Vidnesbyrd havde hun talt med stor Kraft og Inderlighed, og hun tog Forsamlingen med Storm, da hun derefter gik over til i spøgefulde Ord at omtale »Æskegangen« og til at bede de tilstedeværende, selv om de sluttede sig til de Smaaskumlerier, hun vel vidste, der forlød hist og her, overveje, hvorvidt de nogen Sinde havde truffet nogen, som havde fundet paa en Udvej, særlig hvor det gjaldt Penge, som alle syntes om. Derfor syntes hun, hun turde bede dem om at glæde sig over, at hun havde fundet paa noget, som i det mindste m a n g e havde syntes om, og til at bede dem skænke Æskerne en særlig Tak, da det dog var dem, som i væsentlig Grad havde bidraget til, at Vesterled overhovedet var blevet bygget. Hendes Ord fandt den varmeste Tilslutning, og da derefter hendes sidste Sang om »Æskehuset« var blevet afsunget bevirkede disses, de alvorlige som de humoristiske, Ord en fuldstændig Omvendelse hos enhver af »Æsketankens« Modstandere, — Idéen havde sejret over hele Linjen.

Intet Under, at denne Dag blev hende kær og ufor-glemmelig. Hun skriver herom: — — — »medens Solen skinnede, Sangen tonede om mig, og jeg kun mødte Kærlighed og milde Blikke, saa' jeg som et Syn en skummel, ensom Celle, hørte den forfærdelige Hylen, — i Sandhed, Gud havde gennem det dybeste Mørke ført mig til den lyseste Dag«. Efter den højtidelige Del af Festen havde Frk. Thalbitzer paataget sig paa Frk.

Barners Vegne at ordne en lille Festmiddag i Lindevangshjemmet for hendes allernærmeste. Skønt Frk. Barner jo var Værtinde, faldt det af sig selv, at alle Gæsternes Opmærksomhed drejede sig om hende, og at f. Eks. Grevinde Schack fordrede, at der ved Bordet skulde bydes hende først. Hendes Beskedenhedsfølelse krympede sig herved, og hun gjorde Indvendinger med de Ord: »Det er jo næsten, som om jeg havde Fødselsdag«, men hertil svarede Veninden: »De har meget mere end Fødselsdag!« »Det er«, skriver Frk. Barner, »den eneste Tale, hun nogen Sinde har holdt til mig, og den gjorde mig forunderlig godt.« Om Aftenen samledes Husets Beboere til et hyggeligt Maaltid, og Kl. 9 kom Pastor Hoff og holdt den første Husandagt i Vesterled.

Det er ikke Meningen her, saa lidt som ved Omtalen af Grundlæggelsen af Lindevangshjemmet og Bethania, at give en Oversigt over dette Hjems Historie. Her skal kun forsøges at fremstille, hvad Frk. Barner tilsigtede og haabede at naa igennem dette sit sidste Livsværk. Det gøres bedst med hendes egne Ord: »Der findes i vor Hovedstad ikke faa Stiftelser, som er til Gode for mange Mennesker; der findes Forsørgelsesanstalter, hvor alt bliver ydet de lidende og trængende, og det er udmærket. Men der er en bestemt Tanke, som jeg har søgt at give Udtryk gennem Vesterled, og det er, at gamle Kvinder trænger til at bevare deres Selvstændighed paa samme Tid som Ensomhedens Tryk skal tages fra dem saa vidt muligt. Denne Tanke har jeg søgt at løse saaledes: Hver enkelt bevarer sin Selvstændighed ved at have sin egen lille Lejlighed, hvor ene hun selv raader og regerer, og Ensomhedsfølelsen søges fjernet ved den store, hyggelige Opholdsstue, hvor alle, som har Lyst dertil, kan samles, ved den fælles Have og derved, at

enhver i sit Sovekammer har en Klokketring, hvorved hun i Sygdomstilfælde kan tilkalde Hjælp.« At denne hendes Tanke skulde blive knæsat i vide Kredse, saa Vesterled kunde blive Banebryder for mange lignende Hjem, var hendes stadige Stræben og Haab. Hun indbød Byens Borgmestre ud til sig, for at de ved Selvsyn kunde overbevise sig om Forskellen paa et Hjem og en Stiftelse og derved om muligt faa Lyst til at omdanne nogle af disse efter Typen i Vesterled, og hun var inderlig glad, hver Gang hun mødte Forstaaelse for sin Sag. Da Herman Bang engang skrev i Hjemmets Protokol de Ord: »Fred for den ensomme, Lindring for den, som har grædt,« følte hun med Tak, hvor smukt han havde givet hendes Tanke Liv og Skikkelse i dette Fyndsprog.

DE SIDSTE AAR.

Frk. Barner havde altsaa i Foraaret 1899 stridt sin svære Sygdom igennem og var vendt tilbage til Liv og Virksomhed. Hun selv havde vel næppe, hendes Venner endnu mindre, tænkt, at der skulde blive hende en Række Aar beskaaret, i hvilke hun fremdeles skulde virke som den øverste styrende i de af hende oprettede Virksomheder. Dette blev dog Tilfældet, og ved Siden heraf syslede hendes aldrig hvilende Tanke med ny Opgaver. Særlig var hun efter Opholdet paa St. Hans Hospital opfyldt af Tanken om de sindssyges Behandling, om Reformer af deres Hospitaller o. l.; men disse hendes Tanker og Planer antog ikke nu nogen bestemt Form; de indskrænkedes nærmest til Ønsker, som hun fremførte i Samtaler og Diskussioner med mer eller mindre sagkyndige. Og det var kun godt, at hun viste Resignation og ikke mente sig kaldet til

at optræde som aktiv Reformator paa dette Omraade, thi det er sikkert, at saa vidt vilde ikke hendes Evner eller Kræfter have rakt, i hvert Fald ikke paa dette Tidspunkt, da hun ikke længer var paa Højden af sig selv. Det vilde jo kun have været naturligt, om det var gaaet hende, som det gaar de fleste, at de med de fremskredne Aar mister noget af Ungdommens »Spænstighed«, noget af Aandens Klarhed og Viljens Fasthed, hvor meget mere sandsynligt er det da, at hendes aandelige og legemlige Sygdom maatte sætte sit Præg paa hendes Alderdom. Der er heller ikke Tvivl om, at hun efter 1899 paa een Vis var en »mærket« Kvinde. Dette fremgaar tydeligt for det første af den Kendsgerning, at hun aldrig nogen Sinde for sig selv eller andre vilde indrømme, at hun havde været sindsygt; hun hævdede haardnakket, at det kun var et stærkt Influenzaanfald i Forbindelse med den hende paatvungne Nydelse af Kloral, der havde frembragt Uklarhed; for det andet fremgaar det ogsaa deraf, at hun ikke kunde tilgive Overlægen eller den af hendes nærmeste Venner og Medarbejdere, der havde fremkaldt Indlæggelsen paa St. Hans Hospital. Det for sindssyge saa typiske Træk, at de vender sig med Harme, ja Nag, mod dem, de dybest inde elsker højest, eller føler sig aandelig afhængige af, var fremtrædende hos Frk. Barner i de sidste Aar. Det voldte hende usigelig Smerte, ligesom det fremkaldte inderlig Sorg hos dem, der var Genstand for hendes Miskendelse. Tillige er det sikkert utvivlsomt, at der kunde komme noget vilkaarligt, noget usikkert i hendes Indgriben i den daglige Styrelse, særlig da for Bethanias Vedkommende. Konflikter blev derved uundgaaelige, men alt dette skal der ikke dvæles ved her. Alt, hvad Frk. Barner i saa Henseende kan have forbrudt, er for længst tilgivet og

af alle forstaaet som det, det var, et Udslag af hendes Sygdom eller i det mindste Virkningerne af denne, hvert Minde herom er som skrevet i Sand. Tilbage staar kun Billedet af hende i sin aandelige Velmagts Dage, kærlig og opofrende, klog og myndig, vækkende og ildnende.

Men hvad ovenfor er fremført, maa ikke udlæg-

FRK. BARNER I SIT HJEM

ges saaledes, at Præget over hendes sidste Aar fortrinsvis var mørkt eller bittert. Tværtimod, de triste Tider var de sjældneste; Livet beredte hende endnu mange lyse Stunder, og de fleste, som kom i Berøring med hende, saa' i hende kun den milde, elskværdige gamle Dame, hvis levende Interesse for alt godt og skønt virkede forfriskende endog paa sløve Sind.

Den Forandring i hendes ydre Levevis, som medførte, at hun fra 1904 tog Bolig — om end til en Be-

gyndelse kun i 6 Sommermaaneder — paa Vallø, virkede overordentlig dulmende paa hendes Sindsuro og hendes hele Befindende, og hun selv blev mer og mer taknemmelig over sit ny Hjem. Hun havde i yngre Dage aldrig kunnet tænke sig at bo uden for København. Vel elskede hun Naturen, men den Glæde, den kunde yde hende, kunde ikke opveje Tabet af hendes store Virksomhed i Hovedstaden. Efterhaanden som Aarene gik, følte hun dog Trang til stille Tider, til længere »Frieri«, og hun kunde da oftere sige: »Vel vil jeg endnu nødig flytte fra Byen, men naar jeg har naaet de halvfjerds, saa skal der virkelig være Plads til mig ude paa Vallø.« Og mærkeligt nok, ganske faa Dage efter hendes halvfjerdsindstyvende Aarsdag, fik hun Meddelelse om, at der ved en Stiftsdames Død var blevet en Lejlighed ledig til hende. Uden Betænkning modtog hun den og beredte sig til allerede samme Sommer at lade sit Hjem derude sætte i Stand. Hendes trofaste Jomfru, Dorette Haagensen, og Forstanderinden for Afdeling B i Bethania tog ud i Forvejen for at have alt i Stand til hendes Komme. Selv tilbragte hun nogle Dage forinden paa Herregaarden Spanager hos Grevinde Schack, og her afhentede saa »Valløvognen« hende 2. Juli 1904. Med sært bevægede Følelser kørte hun den dejlige Sommeraften ad de kendte Veje gennem Lellinge Skov og Køge. Det var, som alle de gamle Minder blev lyslevende, det var næsten, som kunde hun øjne alle de mange kendte, for længst afdøde Skikkelser, med hvem hun tidligere havde levet og færdedes paa disse Steder. Og medens Aftenskyerne begyndte at rødme, naaede hun det gamle Slot, der skulde blive hendes Vesterled.

Fra 1904—1910 var Vallø dog kun Frk. Barners Sommerhjem, men fra 1911 trak hun sig helt tilbage

fra sit Arbejde i København og tilbragte Resten af sine Dage, der dog snart skulde være talte, i sit stille, landlige Hjem. Men Stilheden var for hende ikke Ensomhed eller Afsondrethed. Saa længe hun drog Aandede, følte hun Trang til at se Mennesker om sig og til at virke for andre. Hun var glad for de Venner, hun fandt imellem de gamle Stiftsdamer, var mild i sin Dom over dem og lykkelig for hvert dybt og ægte Tilknytningspunkt, hun mødte hos dem. Hun frydedes over Naturen, maaske allermest, da hun blev saa svag, at hun kun daarligt kunde gaa, men var henvist til Valløvognen eller til »Vandmanden«, der kørte hende i en Rullestol, naar Udflugten gjaldt mere end Slottets nærmeste Omgivelser. Men hendes største Glæde var dog at følge, i de første Aar endog at deltage i, Arbejdet og Livet i Børneasylet, Sygehuset og Caroline Amalie-Stiftelsen. Allermest optaget var hun af Stiftelsen af et lille »Bethesda«, en Forening, hun til en Begyndelse personlig ledede, men senere overdrog til Egnens unge Piger. Endelig var hun utrættelig i at indbyde Husets Damer og Venner, unge som gamle, fra Omegnen til forskellige Møder af religiøs, national eller æstetisk Karakter. Foredragene holdtes i Forsamlingssalen, og derefter vandrede Gæsterne, tit over 40 i Tallet, over i Havesalen; her var der dækket Borde med Forfriskninger, og her var Frk. Barner altid den glade og gæstfri Værtinde.

Fra disse stille Aar paa Vallø hidrører sikkert ogsaa en stor Del af Udarbejdelsen, i hvert Fald Fuldeendelsen, af hendes store Værk: Minder om mit Liv og min Gerning I og II, sidste Del med Undertitlen: »Solskin og Lysglimt. Et lille Billedgalleri«. Disse to Bøger tryktes som Manuskript og sendtes i Forsommeren 1911 af hende selv til Slægt og Venner, nær-

mere og fjernere. Det vidner i lige Grad om Frk. Barner's Takt som om hendes Selvkritik, at hun ikke gjorde disse »Minder« tilgængelige for den store Almenhed, men indskrænkede sig til at sende Bøgerne til Personer, hvis Sympati for hende selv, men endnu mere, hvis Forstaaelse af hendes Livsopgaver hun kunde gøre Regning paa. Thi det kan ikke nægtes, at begge Bøger, om end i særlig Grad den sidste, absolut ikke egner sig til Offentliggørelse for en ubegrænset Læsekreds. Hendes umiddelbare Beretninger og Udtalelser maa tage Sigte paa V e n n e r , som hun er vis paa aldrig vil misforstaa hendes Aabenhjertighed, ikke vil lægge Kritikens kolde Alenmaal over hendes frimodige Afsløringer og heller ikke opfatte hendes fortrolige Omtale af ganske private Forhold som indiskrete Krænkelser af Privatlivets Fred. Noget andet er det derimod, at det i høj Grad maa beklages, at hun ikke naaede at beklippe og begrænse Bogens Omfang og derved give den en for Almenhedens Brug tilgængelig Skikkelse. Hun havde syslet med denne Tanke i 1905 og i den Anledning sendt sine Optegnelser til Professor Nic. Bøgh med Bøn, om han vilde gennemlæse disse. Som Svar modtog hun et Brev, der i høj Grad glædede hende, paa samme Tid som hans Udtalelse, at hendes løse Blade sikkert kunde samarbejdes til en B o g , der kunde glæde og fængsle mange, fordi der deri var skildret »en Livsudvikling under ærlig Kamp og med store Resultater«, bestemte Frk. Barner til at fortsætte sine Optegnelser saaledes, at Professor Bøgh efter hendes Død kunde s a m l e og udgive dem. Men det skulde blive anderledes, end hun tænkte det. Faa Maaneder efter døde Bøgh, og det fremgaar ikke af nogen senere Udtalelse, at hun har søgt Hjælp hos andre. Derimod fastholdt hun i k k e sin Beslutning

om først at lade Bogen se Dagens Lys efter hendes Død; hun udsendte den som ovenfor nævnt i Foraaret 1911. Det blev derved forbeholdt andre at benytte dette hendes Kildeskrift og ud af dets noget spredte og mangeartede Skitser at søge dannet et Helhedsbillede, som paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade kunde bevare hendes Minde for en taknemmelig Efterslægt. Dette har ingenlunde været en let Opgave, og hvorvidt den overhovedet er lykkedes, er vel tvivlsomt. Det har krævet stor Resignation at udelade saa dette, saa hint karakteristiske Træk, og navnlig har det været svært ikke at følge Frk. Barner i de mange Digressioner, hun idelig foretager. Under Nedskrivningen er atter og atter Billed efter Billed dukket frem for hendes Erindring; hun har ganske glemt sig selv og har givet sig helt hen i Beskrivelsen af den svundne Tid og de fordums kære Skikkelser. Hendes Stil er om end noget bred saa dog altid fængslende og levende, men Totalbilledet af hendes egen Person og hendes egen Gerning træder under de mange Sidespring noget i Skygge.

Denne Ejendommelighed er stærkt fremtrædende allerede i 1ste Bind, og »Billedgalleriet« i 2det Bind er helt igennem Detaillestykker, som ganske vist belyser hende selv, idet de viser os hende i al sin levende Modtagelighed, sin varmhjertede Opfattelse og sin milde Dom, men som derimod ikke yder noget Bidrag til selve hendes Livsførelse eller hendes Virksomhed. Enkelte af »Galleriets Numre« omhandler offentlige Personligheder og kunde som saadanne, selv om det ganske vist kun er i Forhold til hende selv, de berøres, uden Indiskretion drages frem for Offentligheden, — her tænkes f. Eks. paa det interessante Billede af Caroline Amalie, det humoristiske af Arveprinsesse Caroline, det sympatetiske af Prinsesse Louise af Glücksborg, de kort-

fattende Skitser af Møderne med Lord Radstock og Mrs. Buttlar o. fl. — men i en Biografi af Frk. Barner hører end ikke disse hjemme, hvor meget mindre da de mange ganske private Personer, der er medtaget paa Grund af deres Slægtskabs- eller Venskabsforhold til Forfatterinden.

Men som Hjælpemiddel til et fortroligt Kendskab til Frk. Barners Personlighed er de som sagt uvurderlige. De supplerer i fortrinlig Grad det Billede, der har fæstnet sig i eens Bevidsthed, dels ved Læsningen af Mindebogen, dels ved samtidiges Beretninger og dels ved egne personlige Iagttagelser af dem, der har kendt lidt til hende. Uden disse »Gallerimeddelelser« vilde man ikke tilfulde kunne værdsætte hendes rige, varme Hjerte og hendes i mange Henseender stort anlagte Personlighed. De forstærker Forstaaelsen af det centrale i hendes Væsen: hendes dybe, ægte Gudsfrygt, hendes ærlige Stræben efter i eet og alt at føre sit Liv for Guds Aasyn og at gaa hans, ikke sine egne, Veje. Det er muligt, at en forudfattet Læser af hendes Bøgers 1ste Bind vil finde hende selvglad, selvretfærdig eller lignende, men det er sikkert umuligt at fastholde denne Opfattelse, naar man i 2det sér hende Ansigt til Ansigt med de Venner, hun har mødt — og værdsat, som kun de kan det, hvis egen Natur er beslægtet med det ædle og skønne, de møder hos andre, og naar man læser hendes Vidnesbyrd om, hvor stor en Tak hun skylder for, hvad hun har modtaget af hver især. Fremfor alt bekræfter dog Billedgalleriets mange Skikkelser Indtrykket fra Mindebogen om Frk. Barners »Rummelighed« i aandelig Henseende. Hun har selv aflagt den Bekendelse, at alt Partivæsen var hende imod; man føler, hun var for sand og sund en Natur til at lade sig sluge af nogen Retning eller nogen Per-

sonlighed. Sin første kristelige Vækkelse skyldte hun Pastor Blædel, og ved Siden af ham fik Mænd som Biskop Stein o. a., hvis Standpunkt vel nærmest betegner en Hældning over mod »indre Mission«, stor Indflydelse paa hende. Men rige Smuler fra store Tænkeres, som Biskop Martensens, Bord faldt i hendes Lod, og hun opsamlede disse med usigelig Taknemmelighed. Velgørende er det ogsaa at læse om, hvor godt og naturligt hun hyggede sig i Enkedronning Caroline Amalies Kreds, hvor Grundtvigianismen vel nok maa siges at have siddet i Højsædet, og hvor f. Eks. en Mand som Pastor Peter Rørdam blev hende en kær og trofast Ven. I de senere Aar betød Pastor Hoff ved Vartov usigelig meget for hende; men ligesaa fuldt som hun bøjede sig for de store Høvdinge i Aandens Verden, støttede hun sig til de sagtmodige og milde Forkyndere, hvad hendes Forhold til Chr. Richardt afgiver Vidnesbyrd om. Og skulde nogen endnu tvivle om hendes Fordragelighed i kristelig Henseende, da læse han om hendes Møde med Valgmenighedspræsten Morten Larsen og hendes ufordulgte Beundring for hans Liv og Vandel.

Et Træk, der ogsaa belyser Ægtheden af hendes Gudsforhold, kommer flere Gange frem i Skikkelse af personligt Mod til at følge og vedkende sig sin selvstændige Overbevisning. Da saaledes engang i hendes fejreste Ungdom hendes meget kære, moderlige Veninde, den gamle Enkelensgrevinde Holstein-Holsteinborg, sagde til hende: »Du bryder Dig vel ikke om at danse, — Du véd vel, det er Synd!« svarede hun: »Det véd jeg ikke, men jeg véd, jeg har længtes efter at danse.« Paa Grund af hendes sørgelige hjemlige Forhold, havde hun kun været paa et eneste rigtigt stort Bal, hvor hun »morede sig saa dejligt«. Et Træk af en an-

den Art fra hendes ældre Dage er ogsaa betegnende for hendes Selvstændighed og Angst for at give sig hen til mere, end hun kunde staa ved: Hun var engang efter Tilskyndelse af Enkedronning Caroline Amalie til Stede i et privat Hus, hvor den bekendte Vækkelsesprædikant Lord Radstock var indbudt til at tale. Frk. Barner blev stærkt betaget, ikke just af selve hans Ord, men af den Inderlighed og Varme, der prægede hans Tale, men hun kunde ikke som mange af de tilstedeværende følge hans Eksempel og bede højt i den samlede Kreds; heller ikke kunde hun følge Værtindens Opfordring til at gaa hen til Taleren og aabne sit Hjerte for ham som for en Art Skriftefader; men hun ønskede ikke at støde eller forarge nogen ved en Protest og forlod derfor Selskabet ganske stille. Intet dømmende Ord hverken da eller senere kom over hendes Læber, »hver maa gøre, hvad der ligger for deres Natur,« var det eneste, hun sagde.

Som Frk. Barner var ærlig og sand i sit Gudsforhold, var hun det i Forholdet til Mennesker, hvor højt de end stod over hende i timelig eller aandelig Henseende. Det er i det foregaaende fortalt, hvor uforfærdet hun talte sin Sag over for Dronning Louise, og hvor aabenhjertigt hun hævdede over for daværende Kronprinsesse Louise, at hun ikke kunde købe hendes Beskyttelse af Værnehjemmet med Opgivelse af sin Handlefrihed, men disse Træk er ikke enestaaende. Endog over for sin elskede og beundrede Enkedronning Caroline Amalie tager hun Bladet djærvt fra Munden, hvor hun f. Eks. synes, at Dronningen er uretfærdig i sin Dom over Pastor Blædel, fordi han havde skrevet imod Pastor P. A. Fenger, eller hvor hun mener, hun ubilligt har unddraget en fattig Kone sin Understøttelse. Ved Siden af sin Djærvhed maa hun have

været rustet med den Naadegave »at være Sandheden tro i Kærlighed«, thi atter og atter vidner hun uden at s a a r e.

FRK. BARNER

Karakteristisk for hende er ogsaa hendes Ord til Fru Børresen og Missionær Skresfrud den første Gang, hun taler med dem. Hun forudsagde dem, at der nok i Anledning af dem vilde komme en Begejstringens Rus over København og rimeligvis over hele

Danmark, — »hun kendte jo sine Landsmænd«, men de maatte ikke vente, at hun vilde gaa med til dette Sværmeri, »det laa ikke for hende«; derfor kunde de dog godt faa noget med hinanden at gøre og faa Udbytte deraf«. Hun forberedte dem ogsaa paa, at der efter Begejstringen vilde følge et Omslag i Stemningen, men udtalte tillige sit sikre Haab om, at Santhalsmissionens virkelige Venner vilde blive trofaste. Denne Aabenhjertighed tiltalte øjensynlig begge Missionærerne; der udspandt sig en fortrolig Samtale mellem dem og Frk. Barner, og ud af dette og lignende Møder udviklede sig et varmt Venskab, der var stærkt nok til at overleve den Omslagets Time, der virkelig kom, men ikke sporedes i Frk. Barners Følelse for de to ejendommelige Personligheder og deres store Opgave.

Naar Frk. Barner med sin varme Naturs Inderlighed havde optaget det første Led af det store Kærlighedsbud, forsømte hun heller ikke det andet. Fra hun var ganske ung, var Næstekærligheden stærkt udviklet hos hende, og hvorledes denne i Forbindelse med hendes udprægede Virketrang bar Frugt i Livet vil forhaabentlig med al Tydelighed være fremgaaet af den ovenfor givne Skildring af hendes Virksomhed. Ydmygt gav hun Gud alene Æren for alt, hvad hun naaede at faa virket, og de Læsere, der tager hendes Ord til Indtægt for Selvgodhed, dømmer hende ubilligt. En stærk Selvfølelse var vel et Karaktermærke hos hende, men er den ikke, og maa den ikke være det hos hver myndig Banebryder? Man drages til Minde Ordet, »nur die Lumpen sind bescheiden!« Og kan ikke godt en saadan Selvhævdelse forliges med Forvisningen om, at det er i Herrens Gerning og paa hans Bud, man arbejder som hans lydige Redskaber, hans betroede Tjenere, hvem ingen Ære tilkommer.

En anden Anke mod Frk. Barner bliver undertiden fremført af en og anden Læser af hendes Mindebog, og den lyder paa, at hun ikke er fri for at »skilte« med sin høje Byrd og sine fornemme Bekendtskaber. Kun en uvillig, ikke en uvildig, Læser vil underskrive denne Dom. Ganske sikkert er hun glad ved at være rundet af god Æt og glad over alt, hvad godt hun kan fremdrage fra de gamle i Slægten, og for alt, hvad løfterigt hun kan iagttage hos de unge, men en saadan Slægtkærlighed er dog vel ikke af det onde, især da den ikke gør hende blind for andres Værd, i hvilket Samfundslag hun saa end møder dem. Hendes Sind var aabent og modtageligt for alt, hvad der var ægte, i hvilket Klædebon det saa end traadte hende i Møde; det var Sandhed, naar hun i Slutningen af sin Bogs 2det Bind skriver: — — — »jeg er taknemmelig over, at jeg ikke er blevet indskrænket til en bestemt Kreds, men har fundet saa meget godt og elskeligt i de forskellige Samfundsklasser.«

I det daglige Liv raadede Frk. Barner over mange Betingelser for at kunne virke baade oplivende og samlende. Vel var hun en af de Personligheder, der skabte Uro omkring sig, fordi hendes altid arbejdende Tanke holdt hende selv og sine Omgivelser i stadig Bevægelse, — der skulde hjælpes paa det ene Punkt, findes Udveje paa det andet, indhentes noget forsømt paa det tredje, brydes ny Bane paa det fjerde o. s. v., men den Art inspirerende og ildnende Uro spreder ikke; den meget mere samler, den følger altid med enhver skabende Personlighed. Og med hende som Centrumsskikkelse virkedes der fra Morgen til Aften i glad Travlhed. Men hun kunde ogsaa søge Hvile og Forfriskning ved Siden af Arbejdet; herom vidner hendes Trang til hjemlig Hygge og til at dele denne med sine kære, hyppigst vel

i smaa Kredse, men ogsaa, naar Anledning dertil gaves, i festlige Lag. Og ved disse kom den poetiske Aare, hun raadede over, hende til stor Hjælp i Retning af at skabe Feststemning. Fra sin tidlige Ungdom og til sine sidste Leveaar havde hun Lethed ved at skrive Sange og Stemningsdigte. En æstetisk Kritik vil næppe tildele hendes Præstationer i al Almindelighed noget mere rosende Prædikat end »kønne«, men som Lejlighedsdigte eller Viser kan man godt forstaa, de har gjort Virkning, og Frk. Barner maa selv have tillagt dem Værd, thi hun har optaget forholdsvis mange af dem i sin Bog og har derved reddet dem fra Forglemmelse hos den Kreds, for hvem hendes Manuskript nærmest var bestemt. Grundtonen i dem er alvorlig og religiøs, ogsaa tit baaret af en smuk Naturstemning eller af hendes stærke Fædrelandsfølelse; men Alvor og Gammen kan ogsaa hos hende saa godt gaa sammen, og i mange af Lejlighedssangene og i hendes versificerede Bordtaler giver hun sin humoristiske Sans frie Tøjler paa en saare forfriskende Maade. Man forstaar saa godt, at hendes Sange i væsentlig Grad har forhøjet Feststemningen i Øjeblikket, deler de end Skæbne med Flertallet af alle Lejlighedssange, at de læses i Dag og i Morgen kastes i Ovn.

Endnu paa sin 70nde Aarsdag, da Slægt og Venner havde beredt hende en smuk officiel Fest om Formiddagen og en mere privat om Eftermiddagen, var baade hendes Velkomst- og Afskedshilsen til Gæsterne iklædt Digtets Kaabe, og endog fra de allersidste Aar, som ved Lindevangshjemmets 30 Aars Jubilæum, foreligger der kønne og stemningsfulde Sange fra hendes Haand.

Der er ikke meget i Frk. Barners egne Udtalelser,

der tyder paa, at hun selv har følt, end sige lidt under aftagende aandelig Arbejdskraft, og i det hele maa det vel ogsaa siges, at Alderdommen tog blidt paa hende, og at hun skærmedes mod dens haardeste Tryk. Under gode ydre Kaar, i dejlige Naturomgivelser, selv trofast, svigtedes hun ikke af Venners Trofasthed, blev derfor i een Forstand aldrig ensom. Og dog kunde hun maaske bringe de Ord i Anvendelse paa sig selv, som en Dame, der som hun ogsaa stod i en omfattende Virksomhed og i Samarbejde med uhyre mange, engang havde sagt til hende: »Mais au fond je suis tout à fait seule!« Denne Ensomhedsfølelse midt i en stor Kreds er jo saa mangan gammel, ugift Kvindes Følgesvend, som den i særlig Grad var Frk. Barners. Men hun klager aldrig; fra først til sidst er det Tak til Gud og Mennesker, der toner gennem hendes Ord, og ikke mindst inderlig takker hun for de fredlyste Timer i hendes sidste, landlige Hjem; hun haabede dér at finde den Sabbatshvile, der kunde blive Forberedelsen til det Liv hisset, hun saa' i Møde med Tillid og Fortrøstning. Dette Haab og Ønske har hun givet Udtryk i nedenstaaende smukke lille Sang, maaske den sidste, hun har skrevet.

SABBATSHVILE.

Tit Løverdag Aften i Barndommens Aar
mig fyldte med Længsel saa blød,
jeg følte der vilde komme en Vaar,
men ej, hvad den bar i sit Skød.

Hver Løverdag Aften i Ungdommens Tid
for mig var en Højtidsfest,
der varsled en Søndagmorgen saa blid,
hvor Jesus, min Herre, var Gæst.

Da kom der en Tid, hvor jeg arbejded haardt,
 hvor Timer som Øjeblik svandt,
 hvor Dagen blev lang, og min Hvile saa kort,
 hvor næppe jeg Stunderne fandt

at hvile mit Hoved, min Tanke, min Tro,
 at leve saa fuldt ud med Gud,
 men Længslen byggede dog en Bro,
 der bragte fra Verden mig ud.

Og næsten hver eneste Løverdags Kvæld
 blev dog som en fredlyst Plet,
 jeg standsed ved Naadens det rislende Væld
 og lod det saa bade mig ret.

Jeg følte, at Dagen var hed og var lang,
 at Striden var staaende stor,
 »min Jesus, før hjem Du mig kalder engang,
 saa giv mig en Sabbat paa Jord!«

Saa sukked jeg ofte, saa længselsfuld træt,
 ja, giv nogle Sabbatens Aar,
 en Tid til at standse, at samle mig ret
 i Haab om den evige Vaar.

Og denne Din Sabbat lad nu dages frem
 her, hvor Du bag Bøgenes Ly
 saa naadigt mig skænkede et Alderdoms Hjem
 og Ro til Dit Samfund at ty.

Da Frk. Barner var fyldt 77 Aar, var det kende-
 ligt, at hendes Kræfter tog af, og hele Sommeren følte
 hun sig saa svag og mat, at det blev klart for hendes
 Omgivelser, at hendes Dage snart var talt. Hun pleje-
 des med den største Omhu af sin trofaste Pige, Do-
 rette Haagensen, indtil en Hjerneblødning, der indtraf
 sidst i November, gjorde hendes Tilstand saa betænke-
 lig, at en uddannet Sygeplejerske yderligere maatte til-
 kaldes. Af et Brev, som Jfr. Haagensen efter hendes

Død skrev til Frk. A. Rosenørn, fremgaar det, at hun til Tider var uklar i de 12 Døgn, i hvilke hun var senge-
liggende, men hun var under hele sin Sygdom taalmo-
dig, mild og elskelig, kaldte i de første Dage bestandig
paa gamle Venner, hyppigst paa »Anna«,*) men i de
sidste to Døgn henlaa hun ganske uden Bevidsthed,
indtil hun sov stille ind 2. December 1911. Ni Dage se-
nere stedtes hun til Hvile paa Vallø Kirkegaard.

Et rigt Liv var afsluttet, en from Herrens Tjener-
inde var gaaet ind til Hvilen. Tilbage blev Mindet,
hun har rejst sig i sin Livsgerning, og over denne lyser
hendes egne Ord:

*»Gennem mit hele bevægede Liv slynger
Guds Naade sig som en rød Traad fra Sol-
opgang til Vesterled.«*

*) Frk. Rosenørn.

INDHOLD

	Side
Barndomsaarene.....	7
Ungdomsaarene i Køge.....	16
Første Arbejdsaar i Fængselsselskabets Tjeneste.....	25
Hjemlige og private Forhold til 1878.....	35
Videre Arbejde i Fængselsselskabet. Lindevangshjemmet	41
Virksomhed ved Siden af Arbejdet for Fængselsselskabet	55
Værneforeningen.....	63
Tidsrummet fra 1889—1896.....	78
Vesterled	84
Sygdom og Helbredelse	89
De sidste Aar.....	95